

Леонід КОЗИНЧУК

**...І Я ПРОРОСТУ
ЗЕЛЕНЛИСТОМ...**

Леонід КОЗІНЧУК

К 67 ...І Я ПРОРОСТУ ЗЕЛЕНЛИСТОМ...
Житомир: Видавництво ПП «Рута»,
2014. – 180 с.

© Козінчук Л., 2014

© ПП «Рута», 2014

ДОБРОМ ЗІГРІТЕ СЕРЦЕ

Є люди, немов зорі, освітлюють шлях іншим. На перший погляд непомітні, а насправді душа їх широка, як море, безмежна, як небокрай. Саме таким і був наш колега, журналіст Леонід Іванович Козінчук. Був... невимовно важко усвідомлювати, що його вже немає. Та й понині він в наших серцях, із завжди привітною посмішкою, спокійним і впевненим голосом. Доброзичливий, товариський, завжди готовий прийти на допомогу. Радіослухачі області, Бердичева й досі пам'ятають його репортажі, розповіді про людей праці – своїх земляків, про визначні події в житті рідного краю. А хіба можна забути його вірші – експромт, іскрометні, влучні.

В 2005 році вийшла друком книга «Імідж міста в живих іменах», де серед двадцяти шести нарисів про кращих людей був і про Леоніда Козінчука – «Його вустами говорить Бердичів». Це нарис про людину, яка багато років очолювала журналістську організацію, Леонід Іванович був членом правління обласної Національної спілки журналістів України, нагороджений її Почесним знаком. Неодноразово виходив переможцем конкурсу «Журналіст року». А в кінці 2012 року отримав Золоту медаль української журналістики.

Це було останнє визнання таланту журналіста. 20 січня друзі відзначили його 61-річчя. А через тиждень так само дружно зібралися, щоб провести в останню путь. І до самого кінця він не випускав з рук пера: за добу до смерті написав ще два вірша, полишивши по собі вічну пам'ять.

Валентина Медведєва,
*член Національної спілки
журналістів України.*

У ВИШИТІ
ВДИВЛЯЮСЯ
ВОЛОШКИ

КОРІННЯ

Хоч в селі і не часто буваю,
Вже давненько подався у світ,
Та смачніше не їв короваю,
Пам'ятаю його стільки літ!

В ньому доля солодка і гірка,
Не привозив його якийсь пан,
Бо прадавня моя П'ятигірка
У чужий не вдяглася жупан.

Не пропало село мальовниче,
З доленосних колін піднялось
І мене воно вабить і кличе,
Тож стою перед вами тут ось.

Усевишній судьбу дав не кволу
І добро у душі проросло.
Тому рідну обожнюю школу
І своє незабутнє село.

Хоч буває воно у зажурі,
На ясний ще не вибралось шлях...
В нас письменник Яновський був, Юрій,
І доробок його не зачах.

Я село і собі оспіваю,
Це – моя Батьківщина мала
І миліше нема мені краю,
Почались добрі звідси діла.

Своє місце зумію посісти,
У руках мікрофон і перо,
Бо подався давно в журналісти
І заряджений лиш на добро.

ВИШИВАНКА

*Моїй дорогій улюбленій вчительці
Станіславі Леонідівні Стороцьук
присвячую*

У вишиті вдивляюся волошки,
Що увібрали всю небесну синь,
Нестямно радий і сумую трошки,
Стібки мов доля, як тут не прикинь.
Чия рука вихрещувала долю?
Хто так зумів змережити дива?
В журливі спогади поринути дозволю –
Якби ж то матінка була моя жива,
Посиділа б за вишиванням зиму
І дарувала б сину на весні
Ту вишиванку волошково-зриму,
Де обереги сонячно ясні.
І я б носив її як талісмана,
Раділа б ненька, що вдалося все,
Була б старенька аж від щастя п'яна,
Не знаючи, що доленька несе.
Вона ж піднесла гіркоту утрати,
Не знаю, люди, чи гіркіш бува,
Бо не судилось мамі вишивати –
Пішла у Вічність в моїх 22.
Так і не мав би, мабуть, вишиванки,
Хоч сорочки новесенькі висять,
Хто б вишивав всі вечори й світанки
Коли мені давно за 50?!
Знайшлась навчителька.

І не з якогось світу,
А з рідного, що полишив села.
Її сорочку, серденьком зігріту,
Що волошково в мене зацвіла,
На всі літа прийдешні не забуду,
Моя душа від радості бринить,
Кортить між люди в ній виходить всюди,
В цій вишиванці – скрізь святкова мить!..
Назвати мамою Вас – вік не дозволяє,
Мені – найкраща й вічно молода,
Нехай огорне щастя Вас безкрає,
Пружною буде вчительська хода.
Хай Ваші руки золоті й проворні
Не знають втоми й трішки не болять,
Не вишивали й дами так придворні,
Що одягали колись царську знать!
Тож вишивайте землякам на щастя,
Хай нитка долі уперед веде,
Нехай задумане добро усяке вдасться
Стовідсотково, а не де-не-де!

2007 р.

ВЧИТЕЛЯМ

Вчителі мої вже сивочолі,
Шкільні роки минули давно,
Та мені ви – як усмішка долі,
Вам мене в люди вести дано.
Хоч не знаю чи справив надії,
Бо колоче життя, мов стерня,
Може щось язика плещуть злії
Та мені ви – найближча рідня!
Розлітаються всі журавлята
Як стають на зміцніле крило,
Та розлука така хіба клята
Як по світу життя розвело?
Ви у пам'яті нашій навіки,
Хоча ми і самі вже батьки,
І дружини в нас є, й чоловіки,
Але згадуєм вас залюбки...
Вчителів ще б згадати державі,
Керівні підсобили б мужі,
Це ж не цвяхи якісь там іржаві
Вбиті в душі дитячі чужі!
Довіряє ж майбутнє країна,
Тож яким воно буде колись?
Зрине пісня тоді солов'їна
Чи не зможе піднятися ввись?..
Ви зі мною тут думаю, згодні,
Що такої достойні платні,
Як державні службовці сьогодні –
Нехай кошти знайдуть у казні!

ЗНОВ П'ЯТИГІРСЬКА СКЛИКАЛА ШКОЛА...

40 літ швидкоплинно за обрїй
Поспливали, немов крадькома,
Ми раділи порі отїй добрїй,
Що шкільною зветься сама.
Не в пориві оце словоблуду
Перед вами, панове стою,
Я нікого повік не забуду,
Рідну школу, повірте, свою.
Саме тут у науку водили
Наймудріші ось ці вчителі,
Дай вам, Боже, здоров'я і сили,
Аби старші любили й малі.
Ех, голубоньки ж ви сивочолі,
Вас лишилось, на жаль, лишень дві,
Ви для нас – справжня усмішка долі,
До ста років нам будьте живі!!!
Не страшна нам житейська завія,
Бо сам Бог вас навчати послав,
Зважій вклала в нас душу Надія
І найкраща з усіх Станіслав!
Й чоловіча когорта зріділа,
Тільки двох серед нас зосталось,
Ще готові, як бачте, до діла,
Перед вами звітуємо ось.
Сивина запорошила скроні,
Та заряджений лиш на добро,
Не сховався десь в літньому схроні –
Знову з нами Зважій наш Петро!..

Дорогі нам усім тут і звані,
Без всіляких зустрілись напруг,
До безтями радію я Вані,
Це – мій кращий навчитель і друг.
Із тих пір як розправили крила,
Подались ми у різні боки,
Та п'ятьох клята смерть вже накрила,
Повернулась судьба навпаки.
Вчилися хлопці собі в автошколі,
Здобували шоферські права...
Не дістались вони тільки Колі,
Й в батька рано урвались жнива...
Не судилося стрітися з нами
Однокласнику тут Іщуку,
Не уник він могильної ями
На недовгім своєму віку.
Не направить сюди свої стопи
Однокласник іще один наш,
Бо немає в живих уже й Стьопа –
У бандитський потрапив шабаш...
В смертоносній не встояв навалі,
Хоча хлопцем і був він міцним,
Сергійчук, Бровковецький наш Валік,
Попрощались давненько і з ним...
Не повірилось якось відразу,
Толя Рябов мені сповістив,
Щоб приїхав ховать Валю Мазур,
І її втратив наш колектив...
Сумні спогади я не розвію,
Наша пам'ять як рана болить –
Маму класну свою Євдокію
Ми ховали в прощальну ту мить...

І директора школи немає,
Що ніколи в житті не розкис,
Наше горе і досі безкрає –
Вічним сном Матвійчук спить Борис...
Передчасну смерть завучу, звісно,
Усевишній зненацька послав...
Від могил вже на цвинтарі тісно,
Чорний там спочива Станіслав.
Вчителів упокоєних жалко,
Повернути їх можна хіба?!
Васильківський, Копистко, Рибалко...
Обірвалася їхня судьба.
З них тілесно ніхто не воскресне,
Не докликатись їх звідтіля,
Нехай Царство їм буде небесне,
Пухом стелиться рідна земля...
Що поробиш? Не вік же тужити,
Вибиратися треба з пільми,
Раз живі, раз судилося жити,
То прожити повинні людьми.
Кожен з нас у своїй іпостасі
Добивався усього, що слід,
Як Альоша в шахтарським Донбасі,
Правда, жаль, що він вже – інвалід.
Така ж доля і в Петі Петренка,
Тож дістатись не зміг він сюди...
Та родина шкільна чималенька
Полишає скрізь добрі сліди.
Всіх, не всіх, та назвати я мушу
Ту, що прикладом в класі була, –
Табарчук, врешті, бачим Надюшу,
Подалася на Захід з села.

У Франківську коріння пустила,
Серед кращих вважав весь завод,
І розумна, і добра, і мила...
Прикраша вона наш хоровод!
Завітав вперше і Слончак Вася,
Далеченько, звичайно, Донбас,
Видно, доля такою вдалася,
Що не зміг ти провідати нас?..
Не вітаю розлуки тривалі,
Та в житті може трапитись все,
Кочмарівський, я думаю, Валік
Музикальний сюрприз піднесе...
Заскучали усі ми доволі,
Побажань у нас цілий є тюк,
Бо не бачили тут іще Колі,
Та з столиці прибув Семенюк...
Попередили Вітю і Зою,
Запросили на зустріч якраз,
У серцях відгукнулось луною,
Кривотолків не треба й образ...
Привселюдно підкреслити нині
Сам Господь, як-то кажуть, велів,
Сергійчучці ми раді Галині,
Приїжджає без зайвих там слів...
Бачу жвавою, а не інертну,
Є завжди нам про що гомоніть,
Тож вітаю і Юлю Безсмертну,
Зичу щастя їй не мимохіть...
Знаю, в тонусі всюди й ударі,
Добра й праведна в неї душа,
Невимовно радієм Тамарі,
Яка птахом на стріч поспіша...

Закріпилася в Києві Ніна,
Не минає і рідні Бровки...
Нам усім повиростала зміна,
Ми ж давно вже із вами батьки.
Як колись, ще метка і проворна
Однокласниця ще одна ця,
Гарна жіночка й Галя в нас Чорна,
Зігриває любов'ю серця...
Та гламурні ви всі молодиці!
Тож приємно побачити всіх:
Надю Стельмах і Віру з столиці,
В голові щось про кожну зберіг.
Особлива любов є до Майї,
Це – подруга моя золота,
Що лишилась у отчому краї
На минулі й прийдешні літа...
Розділили нас тисячні далі,
У Німеччину аж занесло,
Тож не бачимо ми фрау Галі,
Хоч вона й не забула село...
Вояжі робить в Чехію вдалі
Однокласниця наша одна,
Тож ікнетесь нехай Мазур Галі,
Вип'єм дружно й за неї до дна...
Бровковецькі всі хлопці хороші,
Є похвальних у них безліч рис,
Золоті руки, знаю, в Альоші,
На коні завжди Коля й Борис.
Що сказати про Рябова Толю?
В депутати таких я б обрав!
Власну міцно тримає він долю,
Рішив море у бізнесі справ...

Гордимось, земляче, тобою,
Маяком нам і далі світи,
Не було щоб від щастя відбою,
Не пали за собою мости...
Хай шкільне розквітає суцвіття,
Не рідіє ще довго наш стрій,
Семенюк не з'явилася Вітя,
Не лишила Чернігів щось свій...
Я не Бог, щоб судить по заслuzі,
Ми осудливе щось не утнем,
Привітати вас хочеться, друзі,
Зі стрічальним липневим цим днем.
Хай в житті будуть чистими роси,
Смуток хай не мережить чоло...
Відгукнімось, як школа запросить,
Де так добре нам завжди було!

*18 липня 2009 р.
с. Мала П'ятигірка.*

ДРЕВНЯ ДРЕВЛЯНСЬКА СТОЛИЦЯ

Як не прикинь – історія ігроста
Нам літописно досі промовля,
Що Коростеню – тисяча і триста!
Прадавньо-сива, видно, ця земля.
Скажіть, на милість, хто тут буде проти,
Як історичні факти все одні і ті ж?!
Шуліками злітались гунни й готи
На деревлянський цей святий рубіж.
Насмерть стояли там вої хоробрі,
Дванадцятиметровий звівши вал,
Кістями встеляли і сарматів, й обрив
У ході їх спустошливих навал.
Уша одвічно стрімко води несла,
Тут шанували звичаї старі
І розвивали племенні ремесла,
Були свої ткачі і гончарі.
І скотарі там череди ганяли,
На буйних луках трави запашні,
Тож запасали повні сіновали,
А хлібороби – всякої пашні.
І меду, й воску у древлян – навалом,
Безцінні хутра, списи і мечі...
І мирно, й тихо їх життя б тривало
Якби не таті лізли вдень-вночі...
Кидали всі уमितь свої орала
І поспішали притьма на вали,
Ніяка погань тих краян не брала,
Бо дужими і дружними були.

Ніхто тоді чужого тут не виїв
І по-сусідськи вміли торгувать,
Та зазіхнув на конкурентів Київ,
Віщий Олег повів всю княжу рать.
І підкорив древлян він меченосно,
Бо сила – силу силою дола,
А, може, рік той склався високосно,
Осино доля вжалила їх зла.
І довелось оброчну дань платити,
Такий вже, бачте, стався в них прокол,
Клятуший Ігор, жадібно-маститий,
Зайняв, на лихо, Київський престол.
Підняв раптово подать чи не вдвічі,
Полюддя знесло, все що могло тоді,
А він нахабно зиркає у вічі,
Не відчуває – буде у біді!
Дружинний люд безпечно відпускає,
Знов повертає у древлянський край,
Крадеться горе з Ігорем безкрає,
Князь Мал дав все – що хочеш забирай!
Але зібрав своє слов'янське віче,
Що сповнилось обурливістю вщерть,
І громогласне слово чоловіче
Вносить присуд – зайді люта смерть!
Загін покривджених уже летить в погоні,
В бору густому вражий доганя,
Прудкі як вихор несли слов'ян коні,
Збиває Мал полянина з коня.
Чутно, вже й вітер хижо в горі свище
І золотавий лист спадає із беріз...
– Пригніть дерева, – каже князь, – понижче,
Аби цей скнара більш до нас не ліз!..

Мов тятива метнула в небо тіло,
Кроваве шмаття навпіл рознесло,
Здавалося, навіки відлетіло
Непрохане древлянами те зло.
Але боліти тільки починало,
Біда біду посилює стократ,
Княгині Ользі помсти мало й мало,
Древлянський край береться покарати.
Посли-свати з дарами йдуть від Мала,
Мовляв, наш князь в дружини забере,
Щоб на древлян обіди не тримала
І око – геть, хто пом'яне старе...
Пустила бісики невтішена вдовиця,
Задумавши свій сатанинський план,
У лодях їх понесли, для годиться,
Такий судився, мабуть, їм талан.
Бо вже чекали там ями глибокі,
Куди летіли лодії й послы,
Зринали зойки на чотири боки –
Не пожаліли їх і не спасли.
Живцем засипали двадцятку бідолашну,
В сирій землиці послані мужі,
Пішли б в останню битву рукопашну,
Якби ж то знали помисли чужі...
Та схаменись вже, злючена княгине!
Людська кровіця горе вб'є хіба!?
Але посольство і наступне гине,
Їх обірвалась у вогні судьба.
Пів сотні душ безжально спопелила,
А Мал не відав й знать ніяк не міг,
Убивниця потрібна була й мила,
Та завдала удару навідліг.

Покликала древлян наче на тризну,
Лились рікою там хмільні меди...
Підступний фатум кров'ю знову бризнув,
Даждьбоже любий, лихо відведи!
Та обірвалась доленька розлога,
Усіх п'ять тисяч вирізали вкрай,
Хоч уповай, не уповай на Бога
Та захлинувся кров'ю земний рай...
А Мал чекав княгиню нетерпляче,
Мов, принесе душевну йому вість,
Не знав, сердега, що не одна заплаче,
Іскоростенцям горе вщент серця роз'їсть...
Побачив князь стривожену Малушу,
До нього бігла доня навпростець,
– Татусю любий, щось сказати мушу, –
Полянське військо виклика на герць!..
Враз зрозумів ті підступи погані,
Звелів ворота спішно зачиняють,
Полізли в приступ гості ці незвані,
Повів на спротив Мал кольчужну рать.
І смертоносні задзижчали стріли,
І полилась на голови смола...
Хоробро й мужньо ворога зустріли,
Земля древлянська кров'ю зацвіла.
Весна буяла п'янка і барвисто,
Взялись зозулі доленьки кувать,
Вдягло вже літо ошатне намисто,
До мурів рветься все чужинська тать.
Стали до зброї і жінки, і діти,
Усі зріднились, бо давно ж свої,
Щоб родом славним далі порадіти,
Щоб не зганьбились мужні їх вої.

Хіба та слава у віках зітреться?!
Стояв несхитно той в облозі град,
Не рухне просто ця твердинь-фортеця,
Хоч кожен зайда був би злісно рад.
– «Грецький вогонь» тут підсобити може –
Спалю Іскоростень поганський геть до тла...
Метнулась думка в Ольги ця вороже,
У дію задум чорний провела.
Підступно й хутко все вже спланувала,
Невідворотню для древлян біду,
Голубкою, дивись, заворкувала:
«Дань невелику я на вас кладу –
Три горобці і голуба із хати».
Хто не згодиться на таке й чому?
Тож стали всі нещасних птиць хапати,
Не знаючи, що ловлять як чуму...
Заморське огниво до лапок прив'язали
І запалили, й відпустили геть...
Враз запалали і дахи, і зали,
Запанувала в бійні хижа смерть.
Просто пекельно стало у твердині,
Тікати треба, а нема куди,
Людей косили зовні й всередині...
Це – історичні, знаємо, сліди.
Розпоряджалась Ольга домовито:
«Князя у Любеч ув'язнить пора!...»
Дитячі долі різко перелито,
В обозі в Київ їде дівтора.
Судилось там Малуші і Добрині
Так приневолено на чужині зрости,
А як хотілось їм нестерпно нині
В свій отчий край. Та спалені мости!

Позбиткувалася, як могла, княгиня,
Але до ключниці Малуша доросла,
Заполонила Ольгу всю гординя,
Але і праведні творила вже діла.
Княжну древлянську зблизила з собою,
Читала Малі і Письмо Святе...
Не розминешся з власною судьбою,
Може – зів'яне, може – розцвіте.
Розквітла бранка трояндово,
В очах відбилась синь льонів,
Розумне вмiла мовить слово,
Від неї Святослав – п'янів!
На милість Ольга гнів змінила,
Рішила з сином їх з'єднать...
Перемогла кохання сила,
Шлюб прийняла й місцева знать...
Носила під серцем дитину
Малуша – древлянська княжна,
Усе, звісно, первістку-сину,
Щоб доля чекала ясна!
Зростав Володимир як треба,
Майбутній Хреститель Русі,
На те була воленька Неба,
Що визнали скрізь і усі!..
Час, кажуть, лікує і старить,
А в міста – хода молода,
Палили монголо-татари
Й німецько-фашистська орда...
Пора уже визнать нарешті,
Що в роки цієї війни
Стояли тут наші – як в Бресті!
Візьми-но цей факт заміни?!

...І Я ПРОРОСТУ ЗЕЛЕНЛИСТОМ...

Як Коростень не плюндрували,
Чорнобильська вдерлась біда...
Відбив усілякі навали,
Не збилася з ритму хода!
Гуде день і ніч залізниця,
І фарфор тут свій, й моноліт...
Древлянська столиця – іскриться
Й стоятиме тисячі літ!!!

ДЕНИШІ

Санаторій нас вабить і кличе,
Бо здоров'я тут дух не зачах,
Є урочище над мальовниче
У прадавніх оцих Денишах.
Їдуть люди сюди по здоров'я,
Процедури ж дають від душі,
Сам хворобу свою не зборов я,
Тож путівку дали в Дениші!
Поруч Тетерів древній шепоче,
В'ється стрічкою за небокрай,
Напуває Житомир охоче –
Скільки хочеш води набирай!
Хоч і криза бере у лещата,
В персоналу наснаги стає,
Підбралась команда завзята,
Реноме не впускає своє!
Толк в такій, видно, є медицині,
А згадайте смачнючі харчі,
Привселюдно хай скаже хтось нині
Що голодний не спить уночі?!
Не дають спати, може, кохані,
Оздоровчий процес підсобля!
Тут розкішні пани є і пані,
Поз'їджалися зблизька й здаля.
Познаходять, можливо, і долі,
Половинки єдині свої,
Хай прибуде вам щастя доволі,
Щоб звучали в серцях солов'ї!..
Не в полоні словесного блуду

Перед вами, повірте, стою,
Санаторій ось цей не забуду –
Привезу сюди всеньку сім'ю!
Якщо, звісно, судилося жити,
Як серденько в борні не згорить,
Бо з життям ще ж, погодьтесь, не квити,
Золоту ще не стрів свою мить...
Проясниться усім нехай обрій,
Щоб у душах буяла весна,
Кожній зичу людиноньці добрій,
Аби мрії здійснились сповна.
Майте всюди життя санаторне,
Хай складається все в акурат,
Нехай доленька ніжно пригорне
Як матуся, сестричка чи брат...
Нехай чистими будуть лиш роси,
Смуток хай не мережить чоло,
Хай усякому дасть Бог що просить,
Щоб довічно вам добре було!!!

Лютий 2009 р.

РАДІОТАКСІ – 062

Знайомий номер набираю
Телефоную нуль, шість, два –
Таксі на поміч викликаю, –
Таке частесенько бува!
В гостях, траплялось, засиджуся,
Рішив діла свої не всі...
Нікуди я не запізнюся –
Скрізь завезе мене таксі!
В мороз, хурделицю і спеку
Мені підмогу надава –
За мене з'їздить і в аптеку
Авто із нуль шістдесят два...
Можу у власній десь машині
Пити не тільки вже компот –
Перехилити по чарчині,
Бо ж є таксі-автопілот!..
Щось не купив у магазині –
Навіщо зайві тут слова? –
Вмить привезе на лімузині
Таксі із нуль шістдесят два!..
І не здіймайте бучу-сварку
Як не влаштовує вас клас –
Пришлем престижну іномарку –
Лишень замовте її в нас!..
Нам не страшні ніякі збої,
Бо ми все робим залюбки
Є охолоджені напої,
Жувальна гумка, цигарки...
Спокійні будьте за дитину,

Наші матусі й татусі –
Лиш посадить її в машину,
Довірте радіо таксі!..
Давно, повірте, здатні збити
Усякий вже ажіотаж –
Звикли замовників возити,
А заодно і їх вантаж...
Якщо з поїздкою запарка
Сталася в місті чи в селі –
До вас приїде іномарка,
Мікроавтобус, «Жигулі»...
Нам все одно що посилати –
Широкий вибір завжди є, –
Хай їздять син і батько, й мати –
Хай Бог здоров'я їм дає!..
Із Новорічними святами
Вітаєм щиро, друзі, вас,
Ми, пам'ятайте, завжди з вами, –
Лиш викликайте тільки нас!!!

БРАТАМ КЛИЧКАМ

Майстерності не купиш, як і слави,
У них природній щедрий Божий дар,
Боксерів наших так, ніщо не славить
Як невідпорний хуків удар.

Їх зупинити – навіть думать годі,
Що не удар – фіксується очко, –
Боятся вже молодшого Володі,
І старшого – Віталія Кличко.

Та перемоги викувані потом,
Сталеві м'язи просто аж тріщать...

Їх титули не викуплені оптом –
Всі у двобоях треба захищати.

Суперники – як м'яч футбольний в аут,
Лише канати стримують політ...
Суддя фіксує черговий нокаут, –
Брати скоряють весь боксерський світ...

Земля українська велетів зростила,
Всім нагадала – є богатири,
Незламний дух і незборима сила
Як у часи козаччини старі!

Перемагайте, хлопці з України,
І пояси чіпляйте на гачки.

Нам не страшні ніякі вже руїни
Якщо такі у нас є як Клички!..

Сказати варто, мабуть, при нагоді
В них зайве й Тайсон не візьме очко –
Боїться хай молодшого Володі,
Тим більше старшого Віталія Кличко!

ДРУГУ ШАВКАТУ

В больнице узбекского друга
Мне встретить пришлось в аккурат,
Приятно во время досуга
Послушать, что скажет Шавкат.
Ташкент и Бердичев сроднились,
Случилось, судьба занесла,
Узбеки сюда к нам явились
Торговые ладить дела.
Ташкент – город хлебный, известно,
Как в том говорится кино,
Хотя подчеркнуть надо честно –
Бердичев наш славен давно!
Торгуйте, на счастье, узбеки,
Пусть будет успехов – накат!
И дружба крепчает навеки,
Привет тебе, друг мой Шавкат!
Ну разве страшны нам морозы
Коль бьются сердца в унисон?!
К любимой твоё рвется Розе,
Уехать жене был резон.
Готовиться надобно к свадьбе,
Пришла пора сына женить,
Любви вам и счастья в усадьбе,
Чтоб рода не рвалася нить!
Не знали чтоб горькой разлуки,
Никто из родни не зачах,
Пусть радуют дети и внуки,
Во всём помогает Аллах!

«КАЛИНОНЬКА»

Засніжено, чи сонечком залито...

Ми поспішаємо в дитячий дивосвіт,

«Калинонька» стрічає домовито,

Малятам шле гарячий свій привіт.

Хоч ми чиїсь і донечки, й синочки,

Але дитсадівські, тому, вважай, твої,

Приймаєш нас завжди без проволочки,

Для тебе ми – і рідні, і свої...

Приспів:

«Калинонько», ти – мрія кришталева,

Серденька наші б'ються в унісон,

Ти дівторі – казкова королева,

Тому йдемо до тебе на поклон.

Нам усміхаєшся привітно й калиново,

Калина – символ України й тут,

Тому у назві ключове це слово,

Дитсадик нам – найвищий інститут!

Приспів:

«Калинонько», ти – мрія кришталева,

Серденька наші б'ються в унісон,

Ти дівторі – казкова королева,

Тому йдемо до тебе на поклон.

Засніжено, чи сонечком залито...

Ми поспішаємо в дитячий дивосвіт,

«Калинонька» стрічає домовито,

Малятам шле гарячий свій привіт...

26 січня 2013 р.

КОМП'ЮТЕР

Я вмію гарно друкувати,
Текстуру будь-яку беру.
Шукати краще мене – марно,
Закиньте техніку стару!

Картинки, схеми, діаграми,
Ігри і музика в мені,
Неперевершені програми,
Яких не бачили і в сні.

Кажу відверто, щиро, точно
І привселюдно, й тет-а-тет,
Я – за майбутнє остаточно, –
Нехай підтвердить «Інтернет».

Бо я – комп'ютер ваш стосилий,
Туди й сюди вперед веду.
Мене спільнотний люд осилив
На щастя, а не на біду!

Нехай дорослі вчать і діти –
Без мене й кроку ж не ступнуть,
Зі мною зможете ви вміти,
Щоб забезпечити майбутть!

ПОРЦЕЛЯНОВЕ ДИВО

Поліський край зеленошатий,
Благословенний край древлян,
Він рідний нам як батько й мати,
Найкраща тут із порцелян!

Творять умільці справжнє диво,
Ніде не схиблює рука,
Сказати мало, що красиво –
Співучість наша тут м'яка!

Немов росою форми вмиті
Нам веселково виграють,
У національнім колориті
Прадавня українська суть.

Нам іноземці заздять всюди,
В нас досвід прагнуть перейнять,
Бо ми – майстри, ми творчі люди,
Не можем марку не тримать!

Підхід один – як десь нагляну
Цей витвір найсолодших мук,
То коростенську порцеляну
Уже не випущу із рук!

Вона аж проситься в поему,
У пісню вічну на льоту,
Здобули «Факел Бірмінгему»,
«Агро Європа» золоту...

Йде творчий пошук без зупину,
Зростає в нас він як дитя,
Майстри в звичайну білу глину
Вдихають, бач, нове життя...

ПРОФЕСІЯ КОНДИТЕРА

Солоденьким усі ласувати
Люблять, звісно, у світі давно.
І халву, й шоколад, і цукати...
Ласунам споживати дано.

А хто тістечка й тортик не любить?!
Дітворі це усе до смаку,
Аж облизує, бачимо, губи –
Смакоту уплітає таку!

Тому й просить у мами і тата,
Почастують бабуся й дідусь...
Не важливо де «лакомка» взята –
Хто зготовив сказати берусь!

Це – кондитерських рук, дітки, диво,
Витвір смаку, мистецтва й краси,
Закортіло – звертайся сміливо
Й ще смачнішого щось попроси!

У кондитера – доля солодка,
Бо солодощі виготовля!
На професію наша наводка,
Аби знало й дошкільне маля!

Він зготує вам креми і тісто,
І вершки, і зефір, й пахлаву...
Просто із найказковішим вмістом, –
Насолоджуйтесь всі наяву!

У цехи і кафе, й ресторани...
На роботу охоче візьмуть,
Зрозуміло, що творчих, старанних...
Тож... солодка в вас буде майбутть!

В уніформі звабливі й охайні,
І під дахом, звичайно, в теплі...
Буть кондитером – плани не марні
Скрізь, повірте, у місті й селі!

* * *

Усяке в космосі буває,
Це ж вам не матінка-земля –
Злякався – п'ятами киває.
А звідти як втечеш здаля?!

Летіли якось космонавти
Ракета – клас, двигун – як звір,
Космічні мали всякі карти,
Щоб не блукати поміж зір.

Аж тут сріблясто-біла куля
Їм перетнула стрімко шлях
І замаячила, мов дуля,
У наших хлопців на очах!

В ілюмінатор чоловічки
Зелені стали заглядать –
На головах – антени-стрічки,
З ротів – вогонь, – чортяча стать!

Вмить зупинилася ракета
І стала вкопана, мов кінь,
Сама враз вимкнулась дискета,
У кораблі майнула тінь,

Повідчинялись усі люки,
Почався справжній тарарам,
Пришельці з космосу, – падлюки –
Прийшли до наших... по сто грам!

Давай, сигналять, самогонку,
Українське сало й ковбасу,
А то бабахнемо вдогонку...
Мовляв, на мотлох рознесуть!

– То так по-людськи і сказали б,
Було б давно все в акурат,
Ми б вам свіженького нагнали,
В нас – самогонний апарат.

І почалась космічна п'янка –
Хто більше в себе увіллє, –
Гостей звалила третя склянка, –
А наш Іван все п'є і п'є...

Та що йому та невагомість? –
І вверх тормашками смальне?!
Це ж стимуляція натомість
Без неї просто не засне...

Три дні валялися пришельці –
Здолав земний «зелений змій»,
Так наші вистояли в герці,
Тут нас чіпать ніхто не смій!!!

ТРИМАЙМО
СТЯГ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ

ТРИМАЙМО СТЯГ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ !

Щоб не Шевченки й Чорноволи,
Ще б Незалежності – блукать,
Сусід народ наш приневолив,
Віками лізла вража рать.

Було, рубались наодинці
В нас непохитно козаки,
Як тьмою сунули ординці,
Аби загарбати таки!

Муром чубаті запорожці
Святі тримали рубезі,
Щоб всякі зайди-мечоносці
Не прижилися тут чужі!

Жили б вкраїнці мирно й тихо,
Цінуючи і труд, і мир,
Щоб не чужинське дерлось лихо,
Ми що – повинні дати ясир?!

Давали «здачу» яничарам,
Що набігали невпопад,
І печенігам, і хозарам,
Загнали половців назад...

Стояла, розвивалась, квітла
Прадавня Київська ще Русь,
Із відтіля дорога світла
Сюди вела, – сказати берусь!

Історію переписати
Ми лжепророкам не дамо!
Вас, вітчизняні супостати,
Людське чекає ще дармо!

А спроба відібрати мову,
Гадаєте, вам удалась?
Живцем закопуєте знову?!
Та українці кажуть: «Зась!!!»

Русифікатори ганебні!
Несете далі каламуть?!
Та ваші душі грішні чорні
Чортяки в пекло лиш візьмуть!

Не вороги російські люди,
Не проти ми дружить давно, –
Політики нам шкодять всюди,
Затягують в своє багно.

Законом луплять по закону,
Бо хтось комусь щось обіцяв,
І не обдумано, з розгону
Вломили купу в нас дрівцят!

Південь і Схід регіонально
На щит російську підняли,
А іншим меншостям – нормально?
Нехай ідуть до кагали?!

Навіщо збурення народне?
Мільярди зайві є в казні?!
Чи це питання нині «модне»?
Та ми ж в Європі й так на дні!

Маячать вибори «на носі» –
Увагу слід відволікти,
Бо ж прозябаємо ще досі, –
Ось вам і ключик їх мети!

А Незалежність – святе діло,
Століттями до неї йшли,
Що б враже плем'я не галділо –
Україна вийде із імлі!!!

Вітаю вас, країни, щиро,
Щоб всяк по-справжньому досяг
Всього з любов'ю, щастям, миром,
Не впав ніколи більш наш стяг!!!

ПАМ'ЯТІ
В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

На небесах душа бентежна,
Нехай там з Богом спочива,
Бо ж Україна – незалежна,
Ці скільки літ звучать слова!

Він ліг кістями за діло праве,
Не пожалів себе в борні, –
Скосили пана В'ячеслава
У цій несправедній війні.

Героя духу не зламали
Навіть і мороком темниць,
В яких в'язницях не тримали
Та Чорновіл не падав ниць!

Жовто-блакитний стяг не кидав,
Не запродався сатані,
Ніде й нікого він не видав
І зніс тортури всі страшні.

На чолі РУХу зумів стати,
Шлях в президенти торував,
Пробився твердо в депутати,
Бо совістю не торгував.

Борця за волю давню славу
Примножив вже собі стократ,
Казали друзі В'ячеславу,
Що він – найбільший демократ...

Той відмовляв: «Дитятко кволе,
Ще не упевнена хода...»
Якби ж то, пане Чорноволе,
Вам крил не зрізала біда.

Тріумфували б нині з Вами,
У незалежність йшли б як слід –
Не цими нетрями-лісами,
Не озиралися б на схід.

Ви ж вірили, що все удасться
І Україна розцвіте,
Своє Ви вистраждали щастя,
Але не те, на жаль, не те!

Той жах ще й досі друзям сниться,
Два роки в душах тільки біль,
Бо не розкрита таємниця –
Де взявся той автомобіль?!

Я цього, звісно, не засвідчу
Чия рука вела кермо?
Комісію створили слідчу –
Їй вести справу віддамо!

В нас резонансні йдуть скандали,
Дивуєм світ вже вкотре ми, –
Що, в нас лиш вбивці і вандали?
Були ж і будьмо ми ЛЮДЬМИ!

Та усміхнись нам, врешті, доле,
Вже годі мачухою бути,
Не згине, пане Чорноволе,
Вами намічена майбуть!!!

2001 р.

СХАМЕНІТЬСЯ!

Країна хліба, цукру, сала...
Метал невидовижу лить...
Але мов нечисть покусала
У доленосну якусь мить.

Хто увірвав так хлібну ниву?
Чому мов вимерло село?
Народну доленьку щасливу
Десь манівцями повело?

Не родять більше в нас цукристі?
Є лиш мізерні врожаї?
Видно, в цукровому намисті
Щось натворили шахраї!

Заводи «муляли» цукрові –
Металобрухтом десь лягли.
А скільки в них і поту, й крові...
Ради якої кагали?!

Зринають ціни стрімко вгору,
Вкраїнський цукор щось гірчить,
Тільки байдужий у цю пору
У своїм закутку мовчить.

Та не дано мені мовчати,
Бо протестує все нутро,
Вручили журналістські шати –
І диктофон є, і перо.

Тож схаменіться, люди добрі,
Трудів і душі не топчіть,
Не закривайте ясний обрій
На зламі цих тисячоліть.

Вкраїна зносить все терпляче,
Та хтозна крайнощів межу,
Ви ж неньку топчете одначе –
Не мачуху якусь чужу!!!

СЛОВО ДО ВИБОРЦЯ

Неодмінно йди друже на вибори,
І здійсни своє право сповна,
Президента, як доленьку, вибери,
Щоб судьба не чекала сумна.

Щоб підстава була порадіти
Україні і нам, зокрема,
Бо ми ж нашої ненечки діти,
Що без нас вона зробить сама?!

Без нас буде заможна й весела?
Ні! І ще раз, погодьтеся, ні!
Щоб розквітли міста наші й села
Нам трудитись щодня набудні.

Українська рука мозолиста
Не чекала десь манни з небес...
Хай воскресне ця правдонька чиста
Як Христос колись з мертвих воскрес!

Жовтень 2010 р.

* * *

Ми з вами борсались у скруті,
Не раз, як знаєте, й не два,
Людьми і Богом призабуті,
Та правда-матінка жива!

Минуться вибори і скрута,
Усякий сумнів відженем,
Вкраїна, до проблем прикута,
Стає вільніша з кожним днем!

Нам пахне й далі рута-м'ята
І квітнуть мальви край вікна,
Земля українська хоч прим'ята
Та найродючіша сповна!

Віддасть сторицею земляця,
Пригорне свого сівача,
Ми нею можемо гордиться –
Свята ж земля все постача.

Заярмлення уже не буде,
Тодішні спалені мости,
Лиш дружно разом, милий люде,
Можна до щастя доплисти...

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Не претендую на слова пророчі,
Та незалежність – істина свята,
Підлаштуватися під неї є охочі,
Та в рай душа лукава не зліта!

Хто ліг кістьми за істину цю чисту,
Хто стяг не випустив і досі із долонь –
Наблизили жадану мить врочисту,
Але не кажуть серцю: «Охолонь!..».

Бо не здалися ще людці лукаві,
Їм воду каламутити аби
Хоч чубляться пани собі в державі –
Чомусь тріщать у мужиків чуби!

Вони в недолі знову наодинці,
До райських їх не підпускають врат
Не яничари і не злі ординці,
А навіжений «власний» супостат!..

Назвіть як хочете свій лад, панове, –
Не в назві суть – це легко доведу,
Лиш не видумуйте щось утопічно нове –
Зробіть життя народу до ладу!

Бо ви ж у нього – доленьки повпреди,
Ідемо ми в спільнотному строю...
Не чваняться якимось ладом шведи,
Та їхній люд живе мов у раю!

Хоча центристи, ліві є і праві,
Та на одне спрямовують діла –
Аби жилось всім добре у державі,
Щоб нація заможніше жила!..

Вже скільки літ прошкуєм навздогінці –
Хіба не сором? Гордості нема?
Ми ж корінні із вами українці,
Хоча заюрмлені були, жаль, багатьма.

Та незалежність розправляє крила,
Хай напророчить долю золоту,
Не даймося, щоб нечисть знов накрила –
Вкраїна-ненька буде на льоту!!!

Лиш марнувати більш не варто часу,
Його вже й так неміряно сплигло,
Тож присягнімося всі батькові Тарасу,
Що в нас розквітнуть місто і село!..

2010 р.

ЗАСЬ!

Може, в нас сьогодні, друзі, якесь свято?
Може, перемогу в чомусь здобули?..
Нищить нашу мову супостат затято,
Тягне навіжено всіх до кагали!

Хочуть на задвірки мову солов'їну,
Розтоптать, прицв'яшить слово Кобзаря,
Притягти сусідську на її руїну,
Тому, товариство, «зась» сказать пора!

Хочу привселюдно з вами запитати:
Хто все скаламутив і з яких це див?
А ви нас питали, пани депутати?
Хто вас, недолугих, про таке просив?!

Як же у народу мову відібрати?!
Це ж, вважай, без неї нації нема!
То ви що – заброди чи дегенерати?!
Україна ж ненька – не глухоніма!

Хай чужинська влада ще її душила,
Напророкувавши доленьку тяжку,
Але мудро ж кажуть – не сховати шила,
Хоч як не старайся, ні в яким мішку!

Гляньте, де зібрались, дорогі країни,
Об'єднав Шевченко знову у біді,
Його заклик досі чути полум'яний,
Веде за собою, як і вів тоді.

Розмовляйте, люди, хто собі як хоче,
Але українська в нас таки – одна!
Є в неї майбутнє! – скажу вам пророче,
І її чекає доленька ясна!

Думаю, ви згодні, – зайві тут дебати!
Мову розтерзати ми не віддамо!
Нам за це судилось всім горою стати,
Кинуть винуватців на людське дармо!

І просіять, звісно, в вибори добряче,
Щоб не мордували більш «електорат»,
Може, покаянно хоча хтось заплаче,
Рідною звернеться до нас в акурат?!

Грішників прощати навіть Бог не проти,
Я до вас звертаюся в цю тривожну мить,
Земляки і друзі, справжні патріоти,
Хай вас Усевишній всіх благословить!

23 червня 2012 р.

ГОЛОДНА СМЕРТЬ

Мені про голод мама розказала,
Якій за 20 вже було тоді
Коли голодна вдерлася навала
І як всі опинилися в біді.

Позбиткувалась доля людська гірка,
Люди-скелети плентались кудись,
В горі принишкла рідна П'ятигірка,
Може, востаннє Богу помолитись.

І попросить прощення й милосердя,
Душі ж не час у Небо відлітати!
Та «активіст» стусає спересердя,
Хоча й сільський, а наче вража тать.

Як коршун налетів зненацька:
«Де приховала зібране зерно?!».
Летіло пір'я і дитяча цяцька...
Він, бачте, влада – йому все дано.

«Але ж нічого в нас уже немає,
Ще того разу все ми віддали...»
Мовляв, лишилось горе лиш безкрає,
Повимітали все до кагали...

Перехрестилась на ікони ненька,
Благально впала на коліна вмить:
«Та згляньтеся ж – дитиночка маленька
Опухла з голоду в колисочці лежить!...»

«У мене – план! – байдуже глипнув зайда, –
Мені таких ще купу потрясти...»
Не пожалів клятущий той галайда,
Бо не звикати спопелять мости.

Таки знайшов ті пригорщі в торбинці,
Що мала в жорнах ввечері змолоть...
Діймав кістляво голод наодинці,
Холола кров і сохла людська плоть.

Бо розлетілись вщент розбиті жорна,
Про борошенце просто забувай,
Настала мить фатально чорна-чорна,
І полилося горе через край.

«На лушпайках і бур'янах тримала,
І кору їли, й цвіт, і лободу...»
Родина зрідла, до того чимала,
Вберіг Всевишній мамцю молоду.

А по сусідству з'їли і дитину,
Та хижа смерть їх викосила всіх,
Кістями лягали люди без зупину,
На кого той мільйонний списать гріх?!

Не відала й не знала влада того?
А хто ж земне те пекло сотворив?!
Докерувалися злочинно і убого,
Куди вели і на який прорив?!

В сиру землицю люд же свій поклали,
А в 37-мім добивать взялись

Ті ж душогубні прокляті вандали,
Хіба забути можна це колись?!

Хай спочивають мученики наші,
На тім стояв завжди я і стою,
Сповна сьорбнули горя з долі-чаші,
Тож хай Господь віддячить їм в раю.

На Божий суд катів покличуть, вірю!
Найвищу кару, звісно, понесуть,
Відміряють пекельну повну міру
За ненаситну людожерну суть.

А убієнні в пам'яті не стерті,
Їм не судилось світлу знать майбутть,
Не вирвались тоді з лабетів смерті,
Тож хай в серцях і помислах живуть!..

***

Роки й події – далеченько,
Та правда-матінка жива,
Давно у вічності Шевченко
Та кличуть нас його слова.
    Народи, нації і раси
    Не йдуть самі десь по собі,
    А їх ведуть такі Тараси
    І будуть вести далєбі!
Встає з колін вже Україна,
Бо пробудив її пророк,
Звучить знов мова солов'їна,
Не змарнував Кобзар урок!
    В ярмі не може бути щастя,
    Це з малолітства знав Тарас,
    Здійснити мрії, вірив, вдається,
    Крізь муть віків побачив час.
І не повірю я нізащо,
Що іншу долю нам дано,
Народ вкраїнський – не ледащо
І не опуститься на дно!
    Хоч помаранч розкрив нам очі,
    Та стяг наш інших кольорів,
    Здійснили прагнення пророчі,
    Щоб прапор волі майорів.
Вклонитись, батьку, тобі треба
За щастя в душах і очах,
Довічно буде ця потреба,
Щоб дух свободи не зачах!

9 березня 2005 р.

* * *

Така вона, доля, солодка і гірка,
Її не спізнаєш поки не пройдеш,
Хоча і погасла Шевченкова зірка,
Але, водночас, досі світить нам теж.

Слова полум'яні його – невмирущі,
Бо душі заблудлі пробуджують вмить,
Пробитися здатні крізь нетрі і пуці,
А серце стривожено б'ється й щемить.

Бо треба прорізувати темряву ночі,
Озброєним словом твоїм ще не раз,
Згадати і прагнення, й думи пророчі,
Що в спадок лишив геніальний Тарас...

Якесь паненя до відчуження ласе
Могло поламати всю долю твою,
Та ти не зламався, наш батьку Тарасе,
І скинув клятущу кріпацьку шлею!

Хоча і кидали тебе в каземати,
Безжально на муштру солдатську взяли...
Зумів доленосні удари тримати,
З таких і виходять герої-орли.

Гордяться тобою сини-українці,
Схиляється в шані й захопленні світ,
Хоча за спільнотою йдемо навздогінці
Та шлях прокладає нам твій зореліт!

Тебе на озброєння ліві і праві
Взяли в Україні давно не дарма,
Хоча зловживати у будь-якій справі
Тобою, гадаю, потреби нема.

Політспекулянтів, на жаль, не бракує,
Їм годівниці лише б керівні,
Голубом, бачили, дехто воркує –
Тільки б ото не впинитись на дні!

Я – не суддя, хай історія скаже,
Хто чого вартий і нині, й тоді,
Але не звелось в нас плем'ячко враже,
Тож треба гуртом тут зарадить біді.

П'ятнадцятий рік ми уже незалежні
Та хто пожинає спільнотні плоди?!
Тому і збираються душі бентежні
До батька на сповідь у свято сюди.

Пробач нам, Тарасе, за схиблені плани,
За всі крутозвивні якісь манівці,
Минуть сумнозвісні й гіркі дерибани,
Не буде Україна ніколи в кінці!

Не грішно гуртом нам тобі присягнути
Без всяких словесних порожніх прикрас –
Ми виб'ємось в люди і вийдем зі скрути
І нас поведе знов Шевченко Тарас!!!

22 травня 2006 р.

НЕХАЙ
ВІЙНА НІДЕ
НЕ ГРЯНЕ

Я – СИН ФРОНТОВИКА

Війна мене й маленьким не застала,
На щастя, я ще не родивсь тоді,
Як полягла вся батькова застава,
А він вцілів в кривавій тій біді.

Хоч вжалили осколки його двічі
І стік би кров'ю серед зелен-трав,
Вже зазирала хижо смерть у вічі,
Майнула думка: «Все – відвоював...»

Зронив сльозу непрохану і чисту,
Прощально глянув в небо голубе...
А хто ж за нього відсіч дасть фашисту,
Якщо ховає рано так себе?!

І він поповз на звуки канонади,
Де побратими бились фронтові,
Присязі вірності солдат своїй не зрадив,
Однополчани ще ж були й живі.

Закарбувалось марево гаряче,
Пекельний біль, що виснажив украй...
Почув крізь сон – дівчина якась плаче,
Благально просить: «Хлопче, не вмирай!»

Скропила з фляги пересохлі губи
І потягла солдата на собі,
Все думала – врятує, чи загубить?
Не знала що написано в судбі.

А бойова котилась громовиця –
Дзижчали кулі, мов осиний рій...
Наче міфічний громовержець злиться,
Не розбираючи – чужинець ти, чи свій.

Змішалось все в земному тому пеклі,
Орда ворожа вдерлась, як чума,
Загарбники безжальні і запеклі
Напали вдосвіта зненацька й крадькома.

Кістями там ліг би батько молоденький,
Аби не та тендітна медсестра,
І не пристав би в прийми він до неньки,
Але вмирати не прийшла пора.

В госпіталях валявся місяцями
І знову фронт покликав до борні,
Не обійтись без нього – добре втямив,
Дні переможні наближав ясні.

І сорок перший пережив кривавий,
І наступальні – всім смертям на зло,
А кожен бій священний був і правий,
Не раз, казали, батькові везло.

На повний зріст в атаку йшов, бувало,
Свинцем плювався вражий кулемет...
Косило хлопців смертоносним валом,
Аж червонів від крові перемет...

А кулі татуса мов обминали,
Як заморожений проскакував умить,

...І Я ПРОРОСТУ ЗЕЛЕНЛИСТОМ...

Судилося не вмерти від навали,
Щоб і мене, пізніше, народить!

Він визволяв Україну й Захід далі,
Фашистське лігво в 45-ім брав,
Тож заслужив і ордени й медалі,
І встиг зробити море добрих справ.

Але здоров'я те підірвало лихо,
Навіть пенсійних не настало літ,
Як відійшов у Вічність мирно й тихо,
Так обірвався батьківський політ.

Втрачати – боляче, повірте, люди добрі,
Родина досі до цього звика,
Прошу Всевишнього,
щоб взяв у райський обрій,
Я – син покійного фронтовика.

ПАМ'ЯТІ ПІДПІЛЬНИКА
ВОЛОДИМИРА ЗАВАДСЬКОГО

Сум зупинити, звісно, годі,
Хоча й минуло стільки літ,
Нема Завадського Володі,
Лиш обеліск йому стоїть.
І вулицю найменували
На честь героя вже давно,
Під час німецької навали
Він не заліг десь тут на дно.
Серце не билосся спрокволу,
У нерішучості не вкляк,
Як вихованець комсомолу
Став бити фашистських зарізяк.
Підпілля розправляло крила -
Диверсії і саботаж...
Та чорна зрада всіх накрила,
Його чекала участь та ж.
Скрізь почалися вже арешти,
Володя міг іще втекти,
Та приєднався й він до решти,
Не мав бо іншої мети.
Бо ж zostавалася удома
В заручниках сім я уся,
Мені розказував брат Рома -
Убили б маму й татуся.
– Краще в гестапо сам загину
Аніж катюгам вас віддам...
– Рятуйсь, благала ненька, – сину!...
Але така вже доля в мам...
Це нами, бачте, не забуто,

Не здав нікого він тоді,
Хоч катували хижо й люто...
Хто міг зарадити біді?!
Нестерпно тяжко помирати,
Коли немає й двадцяти,
Тиснули вражі каземати,
І з них було вже не втекти.
Купить життя ціною зради
Пропонувалося не раз,
Та не схитнувся і не зрадив,
Не взяв зрадливий перелаз...
Хурделився по тілу лютий,
Рвав на шматки колючий дріт,
Завадський голий і роззутий
Йшов, бідолаха на той світ.
– Ершіссен! – стугонить команда
І „шмайсер” виплюнув заряд.
Гестапівська раділа банда,
Лежали хлопці наші в ряд,
Орда замордувала клята,
Та духу мужніх не здолать.
Лягли кістьми орли й орлята
За нашу з вами благодать!
В лабетах не зламались смерті,
Бо Батьківщина в них – одна,
Тож в нашій пам’яті – не стерті,
Зробила вічними війна.
Не допустить такої бойні
Сам Бог, як мовиться, велів,
Будьмо героїв ми достойні
Без зайвих тріскотливих слів!

22 вересня 2008р.

РОЗДУМИ ВЕТЕРАНА ЯСТРЕМСЬКОГО

Де ви, хлопці мої побратими?
Браві друзі мої фронтові?
Шляхи наші були не простими,
Тож не всі, жаль, лишились живі.
Сотні вас в болотах Білорусі
Піднялися в останній свій бій,
Полягли і чорняві, і русі...
Відступати, солдате, не смій!
За плечима – Вітчизна єдина,
Поневолити хоче орда...
Відправляла на фронт мати сина,
Щоб не вдерлася в хату біда.
Мій татусь теж пішов воювати,
В Яроповичах хтось пам'ята,
Що в Ястремських було 2 солдати
У ті грізні воєнні літа.
Нас солдатська судьба не дурила,
Хоча кинула в пекло саме
Мене, сина, і батька Кирила,
Та ми вірили – смерть не візьме!
Підкрадалася фронтом і тилом,
Не забути криваві жнива,
Градом куль нас тоді молотило,
Гірше, думали, вже не бува.
Там палало усе й гуркотіло,
Дим ядучий нам сонце закрив...
Як підняти знівечене тіло,
Забезпечить геройський прорив?!

Фронтowa та згадалася втома,
Хто на неї дивився тоді?!
Це ж не в тещі гостюєш чи вдома...
Добре лиш, що були молоді
Й загартовані, звісно, як треба,
Свій обов'язок знали сповна,
Нам не падала манна із неба,
Наші долі ламала війна.
Вкарбувались бої смертоносні
В мою пам'ять уже назавжди,
Вони ж не віртуально-відносні,
Помережили в серці сліди.
Свої спогади не приневолю,
Ними щедро із вами ділюсь,
Хтось згадає Ястремського Колю,
Намотає ці думи на вус.
Відлітаємо ми журавлями,
Як говориться в пісні одній,
Та лишаються спогади з вами
Ось такі, як оцей, друзі, мій.
Тут словами все не передати,
Будь-яка буде клята війна,
Хай не гинуть ніколи солдати,
Нащо їм бойові ордена?!
Нагород маю більше двадцятки,
Краще б зовсім їх і не було,
Не чекали б нас з фронту солдатки,
Похоронок не знало б село...
Мирно б тут врожаї ми плекали,
Будували б квітучі міста,
Та напали фашистські шакали
Й закривавилась мрія проста.
Фронтowi нас дотерзують рани,

Засріблила давно сивина,
Та, на щастя, ще є ветерани,
Не дожалила нас ще війна!
Мені треба про неї сказати
Правду щирю, солону й гірку,
Зупинити безглузді дебати –
Вдосталь вислухав їх на віку!
То – Велика війна й Вітчизняна,
Нападали не ми, а на нас,
Тож фашистська орда бита й гнана,
Перекручують стали в наш час.
Не записуюсь я в сталіністи
Й не святим виступаю отцем...
Нас хотіли загарбники «з'їсти»
З потрухами, як кажуть, живцем.
Та вдалилися ті ненажери,
Розтрощили хребет німчурі!
Наші танки були не з фанери
Й літаки, бач, у нас не старі!
Автомати пристойні й гармати,
Міномети були й «станкачі»...
Вміють наші війська наступати,
Воювати і вдень і вночі.
Подолати ніхто нас не може!
Зайди впали усі від меча,
Але ми ж – не агресори, Боже,
Та не слід нас чіпати хоча!
Я – за мир скрізь, у цілому світі,
Бо пройшов проклятушу війну,
Щоб любов'ю були всі зігріті
Навіть як я навіки засну!

9 квітня 2012 р.

НЕХАЙ ВІЙНА НІДЕ НЕ ГРЯНЕ

*(від імені ветерана Великої Вітчизняної війни
Миколи Кириловича Ястремського)*

Колишня вотчина в нас князя Ярополка,
Що безневинно убієнний ліг,
Ця історична сталася «прополка»,
Зненацька вдерлось горе на поріг.
У Яроповичах жилося нам бідненько,
Нас, діток, п'ятеро в тяжкі роки росло,
Найстарший – я, завжди вставав раненько,
Тому й досвітнє запам'ятав село.
Ще перші півні тільки проспівали,
У вікнах блимали селянські каганці,
Сновидні десь дівалися навали,
Неначе йшли кудись на манівці.
У хаті мама вже побіля печі
Варила борщ й пекла нам пампушки...
Щось треба ж їсти дати своїй малечі,
Хоч уплітали все ми залюбки.
Не випадало харч перебирати,
«Згоряла» їжа ніби на вогні,
Ми ж не якісь сільські «аристократи»,
В нас помисли і прагнення ясні.
Голод нам і холод дошкуляли, кляті,
На усіх єдині мали шкарбани...
Але до роботи всі були завзяті,
Лінощі подалі кожен віджени...
Ненька у колгоспі ланковою стала,
Жаль, що заробляла «голі» трудовні,

Котрі пропадали наче вода тала...
Тоді всі жили так, а не ми одні.
Бігали до школи, щоб науку знати,
Батькам підсобляли скрізь хазяювать,
Кликала Вітчизна – йшли служити в солдати,
Мужньо відбивати всяку вражу рать.
Я у військо втрапив, в Армію Червону,
Служив в Білорусі іще до війни,
Підступно напали фашисти-сатрапи,
Тож дивись, солдате, на вік не засни...
Перли навіжено німецькі армади,
Ми оборонялись як лишень могли...
Я своїй присязі вірності не зрадив,
Але насъорбався лиха і хули.
Боляче, повірте, було відступати,
Як на нас дивились діти й матері...
Але ж натискали вражі супостати,
Гинули, як мухи, молоді й старі...
То було, погодьтесь, справжнє земне пекло,
Кров лилась рікою – наша і чужа,
Ми стояли на смерть, билися запекло,
Але ж є усьому в нас людська межа.
Відступ був жахливий до Москви-столиці,
Де і зупинили новітню орду,
Там їй, як то кажуть, врізали по пиці,
З усіма у наступ я уже іду!
Досі пам'ятаю – як таке забути?!
Як нас зустрічали в селах і містах,
Натерпілись люди лишенька і скрути,
Але дух свободи, видно, не зачах.
Лютого фашиста далі гнали й гнали,
Так ми і сягнули Курської дуги,

Врились окупанти в землю, мов шакали,
Смертоносна зона стала навкруги.
Там усе змішалось, просто клекотіло,
Танки йшли на танки... Ніч посеред дня...
Як, здавалось, зможе витерпіть це тіло,
Якщо розліталась навіть і броня?!
Тій фашистській гідрі ми хребет зламали,
Але скільки наших там кістьми лягло!
Щоб більш не топтали землю цю вандали,
Вижити потрібно всім смертям на зло!
Так я і дотопав знов до Білорусі,
Де сябрів з неволі уже визволяв,
Краще воювати в наступальнім дусі,
Буть причетним дійсно до визвольних справ.
Та, як наступаєш, втрати неминучі,
Армія звільняти наша поспіша...
Побратими ж – люди, не якісь онучі,
Їх щодня втрачати – як болить душа...
Вам це пережити – боронь, милий Боже!
Нікому б не знати ще таких жахів,
Далеко не всякий витримати може,
Тож у мирі й щасті, людоньки живіть...
А мені судилось кров свою пролити,
Снайпер у атаці вцілив у бою,
Але біг і далі, кулею пробитий,
Навіть і не думав, що не устою...
Кулеметна черга наскрізь вже прошила,
Думка промайнула: «Прощай, білий світ...»
І не покохає та єдина й мила,
Тяжко помирати в двадцять з гаком літ...
Кров фонтанувала – жилу ж перебито,
А бій не стихає і вирує, й гне...

Пальцями стискаю – з рани, мов крізь сито,
Ніхто не врятує, думаю, мене.
Втрачаю свідомість і лежу на полі,
Але хтось доставив в фронтовий санбат...
Це було як диво, справжній усміх долі –
Кров мені улили і... ожив солдат!
Потім виясняю кому дяку треба,
Кров'ю поділилась юна медсестра,
А душа солдатська вже пішла б до Неба,
Не було ж там крові, яку мені тра...
Вичигдіну Лізу я шукав повсюди,
Та, на жаль, архіви не допомогли,
Її не забуду до кінця я, люди –
Витягла ж дівчина з чорної імлі!
Розривна та куля, що в мене влучила,
Спричинила рану рідкісну мою,
Уявить не можу, де взялася сила?
Живий перед вами, бачите, стою!
У серпні минуло вже за 90,
Я сам син солдата й бойовий солдат,
Це розповідати якось ніби просто,
Але як нелегко життя віддавать!
З батьком ми фронтами йшли до Перемоги,
Вижити судилось, на щастя, обом,
Далі простелився шлях мені розлогий,
Здолав доленосний всякий бурелом.
В нас чотири сотні сільчан воювало,
Більше половини десь і полягли,
Втрат таких подібних скрізь було навалом,
Смерть тягла на фронті всіх до кагали.
Я зростав із ними, вчився в одній школі,
Тому пам'ятаю тих героїв всіх,

І як тільки можу, славлю їх доволі,
Бо таке забути – справжній людський гріх.
В мене довша доля від них удалася,
У живих один я лиш з фронтовиків,
Героїчно згинув земляк Бабич Вася,
Хоча жить не менше мене він хотів.
Офіцером мріяв ще з дитинства стати,
Мрію цю вдалося здійснить юнаку,
Він усі підтвердив свої атестати
І обрав свідомо доленьку таку.
Вмів мій однокласник справді воювати,
Дійшов із боями аж у Сталінград,
Йому офіцери вірили й солдати,
Служить Батьківщині був завжди він рад.
Місія почесна там йому знайшлася –
Парламентарем став першим якраз тут,
Вів переговори в штабі фріців Вася,
Мов, як не здастися, буде вам «капут».
Паулюс відмовивсь здатися відразу,
Кулю дістав в спину наш перекладач,
Тож посмертно орден дали по указу,
Та життя забрали, плач хоч, чи не плач...
Бабичу найвищий орден теж вручили,
А всього у нього стало три вже їх,
Але капітану, Господи наш милий,
На жаль, не судилось бачити своїх.
Визволяв Росію й Україну нашу,
Впасти ж довелося за землю чужу,
Випив до кінця він страдницьку ту чашу,
Смерть лише з війною я його в'яжу...
Ще про одну долю розповім трагічну,
Був товариш Коля мій Миколайчук,

Ніс перед війною службу пересічну,
Знаць не міг, що буде без очей і рук.
Бо війна клятуща вдерлася зненацька,
Воював хоробро наш бойовий сапер,
А ворожі міни – не якась там цяцька,
Коля підірвався, хоч від ран не вмер.
Світ зчорнів миттєво і відтяло руки,
Скалічів відразу, – що йому робить?!
Знав про перспективу вічної розлуки,
Хіба про щось добре думалось в ту мить?!
Спогади ятрили серце юнакові,
Згадав як кохана в військо провела...
Це ж – сільська красуня, треба їй здорові...
А він інвалідом їде до села...
Але ота зустріч не була остання,
Жагуче кохання все перемогло –
Собі в чоловіки взяла Колю Таня,
Її благородство пам'ята село.
Зростили в любові донечку і сина,
Заздрили, бувало, деякі жінки,
Бо Танюша стала, як взірець, єдина,
Воркували в парі завжди залюбки...
А таких нікому не здолати в світі,
Хто з мечем приходить – від меча впаде!
Живіть, дорогенькі, любов'ю зігріті,
Нехай не воює ніхто і ніде.

Грудень 2012 р.

ЖИВІТЬ Й ЗА МЕНЕ...

(пам'яті афганця В.Шоколова)

Для зібрання безрадісна причина –
В серцях гарячих смуток не схолов,
Тут міг стояти не один хлопчина
І серед них Володя Шоколов.
Йому найкращий батько був учитель,
Його з дитинства приміряв мундир,
Було, натягне батьків старий кітель
І марширує наче командир...
Коротке щастя вже тримав у жмені –
Здійсниться ж мрія – він до того звик, –
Закінчує училище в Тюмені
І кадровий, як тато, військовик!
Службових сподівань – цілісінька октава,
– Я – прикордонник! – гордо доповів.
– Була його Мукачівська застава –
В Афганістан обов'язок повів!
Там – Балх, провінція далека,
Зміїне тут душманяче кубло,
Не прошмигне безкарно і лелека, –
Смертельне розповзалось звідси зло.
Приховані стежини прикордонні
Він зачинив неначе на замок,
У безкінечні ночі ті безсонні
У піших рейдах замерзав і мок.
Чекать загрози тут не знаєш звідки –
Це ж не відкритий фронтний двобій,
Чатує смерть із кожної засідки –

Не відступай – несхитно в бою стій!
І він стояв як скеля на кордоні,
Не пропустив там жоден караван,
Хоча пасмо закралось сиве в скроні
Та не здавався мужній капітан.
Ось передишка – з дому телеграма,
Як прочитав – аж кинувся в танок:
«Вітаю щиро, – написала мама, –
У тебе вже Сергійко є синок!»
Відпустка. Прилетів додому,
Притис до серця свого малюка,
Забув умить немилосердну втому,
Афганістан і ту війну пока.
Худий, змарнілий, лиш – світились очі...
– Може, в лікарню? – ненька промовля,
– Облиш, рідненька, то діла жіночі, –
Мене чекає та чужа земля.
Така у мене вже військова доля, –
Промовив тихо, гладячи дитя, –
На все, матусю, кажуть, Божа воля, –
Я не віддам так запросто життя!..
Як смолоскип авто одне палає,
– До оборони! – кличе капітан,
Упевнений, що ворога здолає,
Та причаївсь за скелею душман...
– Поранений! – тривожно хтось гукає, –
Стікає кров'ю Юра Громовий! –
І командир до нього підбігає
Аби не вмер у муках рядовий.
В останню мить хотів його прикрити,
З лабетів смерті вирвать юнака
Та вже хвилини зосталося жити –

Ворожа в нього цілиться рука...
Він опустився на коліна тихо,
Чужу землю кров'ю оросив:
– Я не минув смертельне своє лихо, –
Живіть й за мене, – друзів попросив...
«Ліквідували! Вже його не стало –
Загинув невловимий Шоколов!...» –
Так радіо вороже просичало,
Не криючи цинізму цих розмов.
Була робота «чорному тюльпану»,
Сім'ю трагізм мов навпіл розколов,
Дали посмертно орден капітану,
Осиротів Сергійко Шоколов!..
Не подолати пам'ять людську зриму,
Втирає мати крадькома сльозу –
Не стало й чоловіка у цю зиму,
Пережила житейську ще грозу.
Вклоніться люди сивочолій жінці,
Вона не злиться аж на цілий світ,
А ще працює у афганській спілці
Полегшить долю щоб калік, сиріт...
Не замишляють хай людці погані
В кроваву бійню кинути синів –
Не буде так, як сталося в Афгані, –
Змете таких колись народний гнів!
Про мучеників пам'ять не зів'яне –
Нізащо їм дісталося сповна,
Тож хай земля вкраїнська пухом стане,
Не повториться проклята війна!!!

25 січня 1999 р.

ЇХ 28 В

«ЧОРНОМУ ТЮЛЬПАНИ»...

Хто відповідь: чому не з нами
Сьогодні тут стоять вони?!
Їм не піднятися із ями
Після афганської війни!
Кого вони там боронили?
Навіщо їм чужа земля?!
Криваві сльози там зронули,
Не повернулись звідтіля.
Їх 28 в «чорному тюльпані»
Колись Бердичів зустрічав,
Навіщо згинули в Афгані –
Союзний уряд промовчав!
Яка там може бути афіша,
Коли полеглих цілий стрій?!
Чим Гончаренко звинив Міша
Або наш Петраков Андрій?!
Чому в довічній вже зажурі
Гордійчука стоїть рідня?
Бо не судилося їм Юрі
Дожить до нинішнього дня...
Душмани оточили жменьку
На смерть приречених бійців
І в Димченка стріляли Женьку
Наче мисливці у зайців...
У хлопців кінчилися набої –
Чекати марно свояка, –
Нічого злого ще не скоїв,
Та вбили Лещенка Сашка...

Не туристичні були мандри,
Чекати марно добрих змін –
Лягли кістьми три Олександрри –
Беляєв, Малишев, Кузьмін...
Не повернувся з афганських прерій,
Не докохав, не доспівав
Земляк Головченко Валерій –
Хто його юність обірвав?!
Заручник політичних ігор
Судьби сумної не уник –
Зостався Грошиков там Ігор,
Бо в тил у наш душман проник...
Упав навек у тому полі,
Лиш сум згорьованій рідні
Лишив Літкович Анатолій,
Як слід по тій страшній війні...
Присяжного дотримав слова
(Будь клятий той політобман!)
Немає з нами Шоколова –
В засаді підстеріг душман...
Якщо років не накують зозулі,
Що вартий блиск холодних орденів?!
Спитайте в доньки Чукарева – Юлі
Чи інших сиріт – доньок і синів...
Ми всім загиблим віддаємо шану,
Вони зробили більше ніж могли,
Та не піднялись Власову Івану
І юнакам, які назавжди полягли...
Жили собі у нашому районі
Чудові хлопці, щедрі на добро,
І склали там змозолені долоні
Живун Серьожа і Чумак Петро...

Згоріла в пеклі юність нещаслива,
А він же мріяв власних мати дітей!..
Та спопелила доленька зрадлива –
Заснув навіки Толичок Патей...
Опору мали – не якогось віхтя
Та заблукав у вихорі атак, –
Батькам дістався в домовині Вітя –
Спить вічним сном на цвинтарі Рибак...
Там не стояла, як сьогодні, тиша –
Свистіли кулі, плавилась броня...
За спину друга не ховався Гриша,
Бо звук Канаєв воюють щодня...
Скорився долі, як-то кажуть, сліпо
У свій останній, той жорстокий бій,
І не вберіг себе Сергій Філіпов
На тій землі розореній чужій...
Добряча в нього, зазвичай натура:
Ділив останню крихту сухаря.
У вдячній пам'яті живе Белецький Юра –
Вмирать йому хіба була пора?!
Раділи, що дитина гожа,
Батькам давав він тисячі надій,
Але програв уже Комар Серьожа
Свій доленосний фронтовий двобій...
Не пізнавать афганських смуглих гурій,
Не мандрувать неначе екскурсант,
А воювать прийшов Козачук Юрій
І там поліг немов би «окупант»...
Не завершив ту смертоносну школу –
Чекала там його лиха судьба
І поховали Лабура Миколу –
У нас за це хтось відповідь хіба?!

«Щасливих карт не відшукав в колоді», –
Ворожка скрушно оком повела
І нагадала Басову Володі,
Що вкрай фатальні в юнака діла...
Не притупіти невимовній болі,
Коли втрачаєш сина як орла, –
Не дочекались Савчука ми Толі –
Його зоря погасла й не зійшла...
Згадати варто при такій нагоді,
Бо не зітреться в пам'яті ніяк,
Ім'я «афганця» Власенка Володі,
Який в граніті теж оцім заляк...
На що життя квітуче своє стратив –
Аби амбіції примарні вдовольнить?!
Поклав голівоньку Андрій Істратов...
Хай Бог від цього всіх нас боронить!

15 лютого 1999 р.

***

... Криваві рани... рівні й рвані...
Останній подих і скупа сльоза...
Котилася в далекому Афгані
Не весняна, а фронтова гроза...
Будь проклята війна афганська тричі –
Який, скажіть, у бойні тій резон?!
Чому сумує славний наш Бердичів,
А заодно й Бердичівський район?!
Не спростувати істину відому,
Не оправдати рішення людців...
За що лягли далеко так від дому
Ці 28 наших молодців?!
Їм що – життя своє обридло?
Рвались валюту класти до кишень?
Ми – хто? Народ чи безсловесне бидло?
Чому взяли їх за живу мішень?!
Відповідальність мусить хтось тримати
Допоки смуток спільний не схолов!
Чом передчасно посивіла мати? –
Бо ліг кістьми Володя Шоколов...
Немає звідки вже листів чекати,
Повік не буде радісних вістей...
Не обійме кровинку свою мати,
Бо не воскресне Толичок Патей...
Обірвані фатально долі схожі
Слід нам згадати в день скорботний цей,
Не закохатися більш Живуну Серьожі,
Лиш пам'ять береже шкільний музей...
А чим і як зарадити у горі

Ще не одній бердичівській рідні?!
Чому поліг Канаєв наш Григорій
У тій безглуздій і чужій війні?!
Що – винуваті «дикуни-душмани»?
Чи наші більше керівні мужі?!
Та вийдім же з блудливої омани –
Усі лягли за помисли чужі!
Їх провели в останню тут дорогу,
Гуртом давайте тихо пом'янем,
А винуватих вже судити Богу,
Нам же збиратись цим судилось днем.
Не кожен з нас горів у тому пеклі,
Хай на війну Україна не пошле,
Щоб не точилися бої запеклі,
Аби від втрат нам не ставало зле.
Ми ж – українці, люди мирні й щирі,
Нам не потрібно загребти чуже,
Не потонемо у воєнним вирі,
Бо ж, ізнедавна, миротворці вже...
Хай не пророчать долі нам погані,
Постоїмо за себе ми сповна,
Не буде так як сталося в Афгані,
Не повториться проклята війна!!!
А хто поліг – ніколи не воскресне,
Не повернеться, звісно, звідтіля...
Усім хай буде Царствіє Небесне,
Українська пухом стелиться земля...

15 лютого 2004 р.

***

Багато літ зачохлені гармати,
Ваш не стрекоче більше кулемет...

Але чому так посивіла мати?

Чому татусь збілів як перемет?

Бо не діждатись сина їм додому,
Він ліг кістьми в далекій чужині,
Не спростувати правдоньку відому –
Не боронив там істини ясні.

Але не знав про помисли погані,
Наказ для воїна – святіше за святе,
Служивий і не відав, що в Афгані
Кривавою травою проросте.

Стріляв, як всі, в душмана – бідолаху,
Той боронився на своїй землі,
Поклали голови там тисячі на плаху,
За автомати бралися й малі.

Ми болю втрат із вами не забули,
Тут додає й розтерзаний Ірак,
Не повторяться більше хай кабули,
Але назад рачкує тільки рак.

Без світової не прожить спільноти,
Але навіщо помисли чужі?!
Не розпізнали у Москві фальшноти,
Не схаменулись керівні мужі.

І скільки тисяч воїнства поклали!
Скільки калік склинають ту війну!
Ми ж не новітні з вами тут вандали...
Чи не туди, даруйте, може, гну?..

Та Україна розправляє крила,
Змінити круто прагне свій політ,
Аби лиш нечисть знову не накрила
На старті доленосних, вимріяних літ.

Ми, українці, живемо мирно й тихо,
Хоч здивували весь прадавній світ,
Не допустили у державі лихо,
Тож по-людськи хоч далі поживіть.

Тут побратими бойові в півколі,
Вам не звикати підставлять плече,
Обпалені війною ваші долі,
У кожного в душі, либонь, пече.

Судилося нам вижити в тому пеклі,
А три десятки у землі сирій.
Поглинули їх ті бої запеклі,
Й дожалила війна земляцький стрій.

Так повелось – удари слід тримати,
Вам героїзму й мужності дано,
Хай не сивіє з горя жодна мати,
Як у Афгані сталося давно.

Тривожні спогади із пам'яті не стерті,
На цім стояти буду і стою,
Слава живим, а хто в лабетах смерті,
Хай спочивають душі їх в раю...

15 лютого 2005 р.

БРАТТЯМ ПО СЛОВУ Й ПЕРУ

Ювілейний в нас пленум спілчанський,
Тож прийміть привітальні слова
Секретар наш – добряк Киричанський
І беззмінний Панчук-голова.
Славнозвісна тут створена спілка –
В Україні такої нема!
Веде діло – як соло сопілка,
Вживає, як може, сама.
І як ненька прийде на підмогу,
Скрушить лихо в баранячий ріг.
Я відчув на собі це – їй-богу!
Коли клятий обдер «Оберіг».
Що сказати про докори сумління?!
Шахраїв наче вітром змело...
І прийшов я у наше правління
Де, зізнаюсь, мені повезло,
Бо тут люди душею і тілом
Вболівають за спільне добро.
Довели і доводять це ділом –
Не тупе в нас спілчанське перо!
Не сидять в нас по закутках тихо,
Про вас знає цілісінський світ,
Як спіткало чорнобильське лихо –
Розділили з людьми горе-цвіт.
Не здалися в чорнобильській гонці,
Міжнародний вже створено фонд,
Подали руку дружби японці –
Рятувать український народ!
Тож спасибі, колеги, за діло

...І Я ПРОРОСТУ ЗЕЛЕНЛИСТОМ...

І вітання сердечні прийміть,
Сорок років ідете ви сміло –
Добру сотню – хоча б! Так пройдіть!
На якусь не кивайте «погоду»,
Бийте кривду у гриву і хвіст,
Щоб покликання слуги народу
У душі відчував журналіст!
Вірю, згояться кризові рани
Як гарненько ми їх припечем,
Молодим підсоблять ветерани
Журналістським умілим плечем.
Заповітні здійсняться хай мрії,
Завершальний у мене куплет,
Усім – віри, любові, надії,
Щоб ніколи не впав творчий злет!!!

18.12.1997 р.

ДРУЗЬЯМ-ЖУРНАЛІСТАМ З НАГОДИ ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

Я знаю, друзі, туго нині
Та не спинити часу лік,
Тож кожній хочеться людині
Не змарнувати власний вік.
Минуться всякі лихоліття
І запанує лиш добро,
З початку тритисячоліття
Хай не притупиться перо!
Аби жили як фіналісти
Престижних конкурсів усіх,
Адже ми з вами – журналісти
І жити гірше – просто гріх!
Аби чекали творчі злети,
Паперу вдосталь щоб було,
Аби журнали і газети
Читало місто і село.
Лупцюйте влучно бюрократів,
Антидержавців і хапуг...
Вас не учити що де брати,
Але ніхто, щоб не попух!
Отож робіть, як доведеться,
Хоч найкрутіші віражі,
І копійчина хай ведеться,
І хай зростають тиражі.
Бо журналіст – як нерв народу,
Йому його усе болить,
Він реагує на погоду,
На доленосну всяку мить.

КОЛЕКТИВУ МІСЬКРАЙОННОЇ
ГАЗЕТИ «ЗЕМЛЯ БЕРДИЧІВСЬКА»
З НАГОДИ 80-РІЧЧЯ
ЗАСНУВАННЯ

Я не заради етикету,
А з добрим наміром прийшов
Вітатъ улюблену газету,
Бо кращу неї не знайшов!
Вона в мені щодня пульсує,
Лиш разом з нею творчо зріс,
Дарма «Земля...» не галасує,
Хоча й стоїть на повний зріст.
Прицвяшить може бюрократа,
Дає хапугам по руках...
І дожила до цього свята,
І жити буде у віках!
Правдиве слово невмируще,
Буває правда лиш одна, –
Газетне око невсипуще
Життя пронизує до дна!
Але ця штука, звісно, тонка,
Може й не знає наш читач
Як виживає міськрайонка
Коли, буває, хоч ти плач!
Але вперед по круто-звивах
«Земля Бердичівська» іде –
Хай там хурделиця чи злива, –
Вона не спиниться ніде!
Уникнуть прагне політ блуду
І курс державницький трима,
Тож популярна серед люду

Газета наша не дарма!
І хай дотація мізерна,
Добробут геть зашкутильгав
Та сіє в душі вічні зерна,
Лиш не лови, як кажуть, гав!
Я редакційного мотиву
Й через літа не загубив
І щиро вдячний колективу –
Мене ж людиною зробив!
Хай обминає всяка згуба,
Здоров'я буде як граніт –
Колишній хай редактор Дзюба
Живе в добрі, хоча б сто літ!
Зліпив із мене журналіста,
Хоча й освіти ще не мав,
Душа його – не формаліста, –
Наче хрещеним мені став!
І передав він естафету,
Мов заповітну річ яку
Розтиражовану газету
Покійному вже Яцюку.
Не знав всіх тонкощів зразково
Новий редактор попервах,
Але при нім розцвів бузково
Тодішній наш «Радянський шлях»!
І не спільнотні «Інтернети»
Його у люди повели, –
Добивсь окремі кабінети...
Нас за взірєць уже взяли!
Та несподівано упало
Його нев'януче перо –
ЛЮДИНИ справжньої не стало –
Невчасно вмер Яцюк Петро...

Для порятунку сили кволі,
Тут рук ніяк не підкладеш...
Кермо Вдовиченку Миколі
Вручили, – мов, не підведеш?!
І він старався як годиться,
Але роки пішли круті –
Все розіллялось як водиця, –
І журналістика в куті!
«Хоч засихай, хоч кучерявся...» –
Махнули керівні мужі,
Газетний ринок десь узявся –
Газети наші є й чужі...
Враховуй вже нові моменти,
Інакше вмить тобі труба –
Переженуть враз конкуренти, –
Неправду кажу я хіба?!
А тут і пенсія на часі,
Взялось здоров'я «страйкувать»...
І довелось в цій іпостасі
Новому шефу «кукувать»!
Почав, як бачте, з ювілею,
До всього став уже вникать,
Йому похвального елею
Ще доведеться почекать.
Людина Кравченко наш гідна,
Не сплямував себе ніде...
Тож хай вдається праця плідна,
Газета хай не пропаде!..
Бо колектив у вас не драний,
Всіх зарядили на добро!
Маститі діють ветерани, –
Приміром, Собчик он, Петро!..
Я творчі добре знаю кроки

І журналістські береги –
Пройшла ось Лілія Широких
Колись Карелії сніги
І у Бердичів знов дісталась,
Тут зріс її авторитет, –
За що б вона уже не бралась –
Усе вдається тет-а-тет!..
Мабуть, заслужу я докору
Як не згадаю Коржука, –
Можна позаздрить фотокору –
Усюди в нього є рука!
Він тридцять років у газеті,
Як кажуть, стріляний вже жук
І у мистецькому портреті
На чільнім місці В.Коржук!
Одна попалася свіжинка
(Повірте, люди, бачив сам)
З'явився вже в журналі... «Жінка» –
Надрукувався вміло й там!
Красу не впустиє солов'їну –
Умить націлить об'єктив,
Зніме армійську Україну...
Не осоромить колектив!..
Для міськрайонки – усміх долі
Сімейний дружний цей дует, –
Давно ім'я відоме Толі,
Що засвітився як поет!
А зараз він – начальник штабу,
Обов'язків – аж цілий тюк!
Комп'ютерам дає сам ладу –
Не йде в відпусту Кондратюк!
І хай пора застане пізня –
Для нього зовсім не біда!

Слова його – і буде пісня,
Яку напише Коляда!
І скрасить враз житейські чвари,
Дивись, у плящі знову Джин!
Доходять ті пісенні «Чари»
І до найкращої з дружин!
Отож живіть усім на втіху,
Хоч скроні припорошив сніг –
Поменше сліз, побільше сміху –
Не пустим старість на поріг!..
Я ж в далину вернуся зриму –
Не можу просто не згадать
Шановну Воєвуцьку Риму, –
Належне хочу їй віддать.
Вона мені – давно подруга, –
З'явивсь «зелений» новачок –
Навіщо зайва їй напруга, –
Могла б спокійно на бочок!
Так ні – за діло узялася,
Взаємин розтопила лід,
Бо добровільно поклялася
Мені зробити все як слід!
Безмежно вдячний Вам сердечно,
Наука Ваша – як бальзам...
Сказати може тут доречно,
Що взагалі не вчився сам.
І не шукав я цього броду –
В мого життя був інший зміст
Та з солодового заводу
Пішов сюди... як журналіст!
Невдовзі впав, як кажуть, в розпач,
Бо знань і практики – катма,

Але досвідчений взяв Космач, –
Пройшли з ним літо і зима...
Й хоч його, було, підводив –
Він не підвищив навіть тон,
В науці вміло верховодив,
Навчив писати фейлетон...
Тягнув мене – діватись ніде,
І захопив – перший сорт, –
«В получку, – каже, – Леоніде,
Купи собі найкращий торт!..»
Вклонюсь Петровичу низенько,
Ви – майстер слова і пера...
Хоч старість крутиться близенько
Та Вам здаватись не пора!..
Настануть далі кращі зміни,
Мине фінансовий удар
І буде все, що треба в Ніни –
Розквітне точно секретар!..
Тим більш в подруги Валентини
Проблеми зникнуть в акурат –
Платню встановленої днини
Одержать буде кожен рад!..
В коректора чудові риси,
Тут ні додати, ні відняти, –
Нема газети без Лариси,
Бо діло знає вже на п'ять!..
Будуть кругліші ювілеї
В «Землі Бердичівській» колись –
Злетять хай кризові з Вас шлеї,
Щоб мрії Ваші всі збулись!!!

28 квітня 1999 р.

ОБЛАСНОМУ
ТЕЛЕБАЧЕННЮ – 10!

Хоч 10 зовсім не багато
Та, головне – зробить прорив.
Для телебачення це – свято
Для тих хто творить і творив.

Телеефір в нас як годиться,
А люди – просто золоті,
Гордяться може і столиця,
Трима Житомир на меті!

Ще жоден конкурс не програли,
Місця скрізь брали призові,
Герої в нас – не чинодрали –
Якраз приземлені, живі...

Знаходять тележурналісти
Найнеобхідніший сюжет
І не для того, щоб посісти
Престижне місце тет-а-тет.

Покликані бувати всюди,
Щоб нести свіжу новину.
Вони ідуть щодня між люди,
Мережать землю обласну.

В нас не приймуть роботу грубу,
Не рідкість свій телегурман,
Скажіть Михайлу Синьогубу
Допустить він телеобман?!

Чи Головецький промахнеться,
Не докладаючи зусиль?!
Та йому просто не заснеться...
Не звик інакше пан Василь!..

А як повз інший факт проїду?
Зробить не можу навпаки,
Вдалось те зняти Леонїду
Де живуть люди і... вовки.

Дійшло до справжнього фурору,
Фільм Ярмаченка – на «ура»!
Узявсь за діло в добру пору,
Тож люблять старші й дїтвора...

І тут сказати просто мушу,
Нїщо не прийде на дурняк,
Як не вкладеш уміння й душу,
Не буде успіху нїяк!

Либонь як скиглить хтось і ойка,
На потім справу відклада,
То краще вже не йдїть до Бойка,
Бо це для нього – як біда.

Своє не згубить він дітище,
Немає в нього дріб'язку,
Веде усіх все вище й вище,
Створив компанію яку!!!

Поставлю тут не крапку – кому,
Важливу зафіксую мить, –
Прийшов сюди Хомчук з обкому,
Щоб телебачення створить!

Спеціаліст – як усміх долі,
Перший заступник і поет,
Звісно, намучився доволі
Та забезпечив який злет!..

Не переплутаєш тут сліду,
Бо його видно і тепер,
Гордитесь є чим Леоніду,
Він головний же інженер.

Омельченко поклав тут сили,
Знання, уміння в акурат,
Не любить, щоб його просили –
Завжди старатися він рад!..

Прокласти першу борозенку
Вдалося в нас якраз свою
Тоді Володі Кучеренку,
Що в нашу вливсь телесім'ю...

Усіх і все згадати – годі,
Великий склався колектив,
Вже ж 10 літ пройшло від тоді,
Як зазвучав телемотив.

Щодень хай линуть ваші вісті,
Несуть лиш радість глядачу,
Хай дивляться в селі і місті,
Як кажуть, люди досхочу.

Хоча проблем, жаль, не бракує,
На безгрошів'ї все бува,

За так і голуб не воркує
І не порожні це слова.

Ваш фронт ніколи не змовкає,
Довічна тут передова,
Ніхто з нас зброю не шукає –
Стріляють кадри і слова!

Отож приціл хай не зіб'ється,
Шановні друзі, ваш лишень,
Хай кожному з вас удається
Влучити в будь-яку мішень!!!

Не дивина на ноги стати,
Треба упевнено зрости,
Отож живіть як депутати,
Не спалюйте свої мости.

І не втрачайте в добре віру,
Вдаються творчі хай літа,
Будем чекать телеефіру
Не менше з вами як до ста!!!

* * *

Вже вкотре свято відзначаю,
Хлібну професію свою,
Хоч не беру міцніше чаю,
Бо так вже склалося – не п'ю.

Але в м'ясниці, чи у піст
Папір є і перо,
В душі завжди я журналіст –
Таке моє нутро.

Мені ця справа не нова,
Вже зрілість сріблить коси,
Давно складаю я слова
В римовані покоси...

Хоча проблем і вистача,
Нема коли й присісти,
Вузли рубаєм з-за плеча –
Ми ж з вами журналісти!

Коли і де таке було,
Щоб клопоту не мали?!
Мережить доленька чоло –
Ми ж з вами екстремали!

Куди не кинь, що не візьми –
Шляхи назвеш простими?
Лягають, жаль, уже кістьми
Скрізь наші побратими.

Бейсбольні бити в хід пішли,
Не кажучи про кулі...
Не «того» витягли з імлі,
Не «ті» діла минулі.

Та правда-матінка одна,
З нами проб'є дорогу,
Хоч дістається і сповна –
Не скаржимося, – їй-богу!

Робота в нас уже така –
Щодня кудись рушати,
Не всяка втримає рука
Всі журналістські шати.

6 червня 2002 р.

* * *

Червень розправив лиш крила
У своє шосте число,
Доля стола нам накрила,
Аби святково було.

Поруч приємно нам сісти,
Дружно тут ноту беру,
Хто вже подавсь в журналісти –
Браття по слову й перу.

Комплекси кинемо цвілі,
Простору вистачить всім,
ЗМІ в нас потужні і цілі,
В місті постійних штук сім.

Хай тиражніють газети,
Не замовкає ефір,
Творчі чекають хай злети –
Всяк на собі перевір!

Буде нас 10 чи 200,
Спільне у нас ремесло,
Жити нам в рідному місті,
Треба щоб місто цвіло!

Не рядове нам це свято,
Їмо журналістський ми хліб,
Хай його буде багато,
Ніхто щоб від нас не відгріб!

Бувайте здорові і дужі,
Долайте усі рубежі,
Хай б'ються серця не байдужі,
Для всіх щоб були не чужі.

Робота престижна і творча,
У люду завжди на виду,
Тож хай не здолає нас порча,
Ніхто щоб не впав на ходу!

На той рік діждемося свята,
Огорне хай щастя сповна,
Щоб доля була не розп'ята,
Щоб гроші були й ордена!

6 червня 2005 р.

ДО ЮВІЛЕЮ
ОБЛАСНОГО РАДІО

Запам'яталось наше проводове,
Що в п'ятдесятих провели в село,
Для дівтори незвичне і чудове,
Казково нам по-справжньому було.

Як зачарований дивився я на нього
І подивовано вслухався у приймач,
Лилися звуки звідтіля розлого,
Слова і музика, пісні і сміх, і плач...

Мені тоді й не мріялось малому,
Що сам колись на радіо піду,
Редакцію очолю ще відому,
У журналістським опинюсь ряду.

У дев'яностім сталося це диво,
З тих пір щодня радіохліб свій їв,
Власкором обласного узяли учтиво,
Щасливим став, як кажуть, до країв.

Тут навчили працювати бойко,
Талановитий склався колектив,
Як полководець вів нас Віктор Бойко,
Халтури він нікому б не простив.

Редакторів слід головних згадати,
Уміли все усі робить що тра,
Тут просто зайві будь-які дебати,
Якщо казати про Смоляра Петра.

Бо це Людина дійсно слова й діла,
Як і Вишнівський Юрій був колись,
Якби зараза клята не підсіла
На ювілеї з ним би обнялись.

Та відійшов у Вічність він зненацька,
Як і наступник Остапчук Василь,
Життя людське – це не дитяча цяцька,
Не вистачити може й надзусиль.

Пішли вони, замовкли на півслові,
У наших лиш zostалися серцях,
Продовжить слід їх помисли чудові,
Щоб інформпотяг в області не зчах.

Зробило й зробить радіо доволі,
Ще не один зустріне ювілей,
Вперед веде Борецький Анатолій,
Творчих у нього купа є ідей!

Дозвольте друзі привітати щиро,
Нехай вам світить сонечко ясне,
Дружіть зі щастям і любов'ю, й миром,
Щоб квітло вічно наше обласне!

2012 р.

* * *

Сказати хочеться багато
У цей червневий 6-й день,
Бо журналістське нині свято,
Достойне слави і пісень!

Професія ця древня дуже,
Без інформації ж – ніяк!
За журналістів випий, друже,
І не тому, що «на дурняк».

А слід віддати нам належне,
Бо спокій і не сниться тут,
Якщо даємо протилежне,
То може бути і «капут»...

Звичайно, є свобода слова,
Але й залежність певна є,
Частина люду в нас – здорова,
А інша – цвящить нас і б'є...

Бо хоче знати правду-неньку,
Оту, що зовсім голяка,
Не рафіновану і всеньку,
Якою б не була гірка!
Чому в Європі найбідніші?

Чому найнижча зарплатня?
Чом сидимо в злиденній ніші?
Яка нас тисне чортівня?!
Тож є, шановні, що писати,

Тим більш – в Бердичеві живем!
Не заборонені дебати
Не тільки журналістським днем!
Газети, радіо і теле...

Журнал виходить обласний,
Ніхто нас тут не перемеле,
Наш шлях промовисто ясний!
Почесне місце нам посісти

Вдалось в Бердичеві давно,
Ми ж – професійні журналісти,
Багато що зробить дано!
Хоч будь-які приходять влади,

Без журналістики – ніяк!
Хтось критикує, а хтось – гладить,
Хтось навпростець, а хтось – в натяк...
Є з чого й кого вибирати,
Панують плюралізм і толк,
В нас – найдружніші депутати,
Ніхто нікого не затовк!

Чекають вибори прийдешні,
Кандидатур – хоч відбавляй,
Чужі посунуться й тутешні,
Може, заробимо на «чай»...

За кого голос свій – я знаю
На виборах тоді віддам,
Бо моя хата – геть не скраю,
Хто запросив нас в «Амстердам»?!

Хто краще знає всі метреги,
З народних вийшовши низів?!
Йдуть по підмогу до Ревеги,
Бо він не спалює мостів!..

Даруйте за таку агітку,
Озвучену святковим днем,
Не восени, а зараз, влітку
Агітувати ми почнем!..

Дозвольте, друзі, привітати
Із професійним святом вас,
Із честю журналістські шати
Носіть в наш переломний час.

Бувайте дужі і здорові,
Мережете творчий серпантин,
Удачі в ділі вам і слові,
Щоб склалось все один в один!

6 червня 2012 р.

* * *

У переддень Нового року,
На різдвяні усі свята,
Не можем залишатись збоку –
Робота, бачте, в нас не та.
Нам чільне місце слід посісти,
Народу ж служимо сповна,
Ми з вами, друзі, журналісти,
Тому в нас доленька одна.
Хоча сутужно в Україні,
Живемо наче навпаки,
Та будуть трелі солов'їні,
Ще заживемо залюбки!
Бо ми – прадавні українці,
У нас – традиції свої,
Хоча і йдемо навздогінці
Визвольні виграли бої!
Хто нам завадить врівень стати?!
Допоки правдонька жива
Не поневолять супостати,
І не порожні це слова.
Нехай хто спробує нас «з'їсти»,
Їй-богу геть не проковтне,
Якщо візьмуться журналісти
Усі дружненько за одне.
Отож бувайте духом дужі,
Хай не притупиться перо,
Ми – журналісти, не байдужі,
Творити будемо добро!

Я У СЕРЦІ МЕЛОДІЮ НОШУ

Твоє ім'я мені – як пісня,
А образ твій позбавив сна.
Моя любов можливо й пізня,
Але закоханий сповна.

В душі ятриться рана незагояна,
Адже роки майнули наче дні,
Моя любов прогіркла й перестояна
Здається, душу випалить мені.

Ми найдорожчі втратили літа
І знову треба думати-гадати...
Я закохався... Матінко Свята –
Допоможи і їй так покохати!

Як вистоять? Яка потрібна сила
Аби вогонь незгасний той здолать,
Що ти неждано в серці запалила,
Через який і ніченьки не спать!

Доводиться тривожитись й радіти –
Ти в мене ніби є, ніби – нема,
Як не крути – куди роки подіти, –
На мене ж насувається зима!

А весни вже у вирій відлетіли
І промайнули не з тобою, жаль,
Не ті жінки мене хотіли,
Тож на душі – одна печаль...

Якби я міг комусь подарувати
Хоча б з десяток «зайвих» літ,
То міг би вже тебе причарувати
І щасливішого не знав би світ!

О, Боже, змилуйся над нами –
Життя, що зосталося, прикраси.
Немає в мене батька, а ні мами,
То хоч вогонь кохання не гаси!

А ні, то спопели мене завчасно,
Навіщо мучитись без Неї на землі,
Без Неї я пропащий – це вже ясно
І жити буду далі як в імлі.

Рішай кохана, бо уже конаю, –
Чи пригорнись, чи в прірву підіпхни,
Бо як ніколи я кохаю
І нашої чекаю вже весни!!!

* * *

Пробач мені, пробач за приставання, –
Я ж полюбив, всім серцем полюбив,
Об нерозділене жагуче це кохання,
Здається душу зболену розбив.
Вона тепер приречено ридає,
В очах закоханих навіки сум заліг...
Моя ж красуня поруч виглядає,
Створивши нам непробивний поріг.
Як повернуть до відправної точки?
Із себе як закоханість цю знять?!
Я ж не забуду брівок як шнурочки,
Твоїх звабливих спраглих губенят!
Старатись марно – рани не загою,
Морозить душу штучна ця зима, –
Невиліковно хворий я тобою
Й не куплю ліків, бо таких нема!!!
Я відступаю – можеш порадіти, –
Більш не торкнуться люблячі вуста,
Але куди свій погляд мені діти,
Коли зайде красуня золота?
Пробач мені, не буде приставання –
У вузол душу спробую зв'язать,
Але ніщо не вб'є мого кохання, –
Оце й усе, що я хотів сказать.

* * *

Кохання я приховувать не можу,
Заполонило душу всю воно,
Бо стрів тебе привітну, гарну, гожу,
Мене п'яниш побільше ніж вино.
Бо смак вина віддалено лиш знаю
І як п'янить давним-давно забув,
Зате любов сягла до небокраю
Не стримає ніякий вже засув.
Удома я чи з мікрофоном ходжу,
Беру у когось міні-інтерв'ю,
Чи потрапляю десь у преси ложу
Своє ж кохання з жадібністю п'ю.
А при нагоді спраглими вустами
Ловлю твої як ніжні пелюстки.
Доводиш ти, буває, до безтями
І робиш це ну просто залюбки.
Нехай там що, а в тебе зваби море
З лігами ще смачнішою стаєш.
Хай обминуть невдачі, грози, горе
Я буду поруч, віч-на-віч... Авжеж!

* * *

Може, я не закоханий?
Може, це – диво сни?
Поворот долі проханий
Аби йти до весни?!
Ні, я дійсно залюблений
І при чому тут сон?!
Був для мене «загублений»
Загребельний район.
Тут зростало незвідане
Гарнюпуще дівча
Та не в ті руки віддане
Теж шукало ключа,
Щоб відкрити душу милому,
Щоб віддатись сповна,
Та не знала, що сивому
Вже судилась вона.
І неждано-негадано
Прийшла справжня любов,
Для обох стало жадано
Покохатися знов.
Та чекай – дочекаєшся,
Найприємніших стріч,
Думаю – не розкаєшся,
Бо кохання – це річ!!!
Ми його не розгубимо
В круто звивах буття,
Бо по-справжньому любимо,
А любов – це життя!!!

***

Твої вуста в моїх вустах –
Це райська насолода,
Лічити можна хоч до ста
Коли в цілунку згода!
Неначе з тебе б'є пульсар,
Немов би вся палаєш,
Ти, ніби, зіткана із чар
Коли мені моргаєш.
Про тебе думаю щомить
Із радістю і сумом,
Адже ти можеш просто вбить
Своїм любовним струмом!
Причина смутку лиш одна –
Літа мої невчасні
Стрімко летять уже до дна, –
Щасливі і... нещасні!
Щасливі тим, що покохав,
Нещасні тим, що пізно
І як би долю не благав –
Живемо ж ми нарізно!!!
Тріщить від болю голова,
Але я що тут вдію?!
Хай до Небес дійдуть слова –
Не втратив щоб надію!!!

* * *

У тебе очі – як те небо:
Погоже світло-голубе.
Вони мені – як доля треба,
Втопити ладен в них себе!
Щодня сміються і сумують,
І кажуть все без зайвих слів.
Вночі і вдень мене вартують –
Я б їх забути не посмів!
Бува, докірливо поглянеш –
Мовляв, коханий, як же так?!
Чому мов кицьку за хвіст тягнеш
І не наважишся ніяк?!
Чи сумувати, чи радіти?
Очима ж правда промовля!
А правди, кажуть, ніде діти, –
На ній тримається земля!
Можливо, я і не рішучий,
Бо не відрубую кінці,
І зовсім вже тебе замучив
На роздоріжнім путівці.
Та час летить хоч невблаганно,
Але кермо в його руках
Ти потерпи ще, моя панно, –
Нас не здолає, вірю, крах!

* * *

Зійшла вона, зірка кохання
І осяває шлях мені,
Здійснилась мрія моя давня
І скрашує осінні дні.
В житті усякого бувало
Та посміхнулася судьба
Як кажуть, щастя валить валом
Що, не щасливий я хіба?!
Адже кохаю і коханий,
Ніколи так ще не було.
Жадана ти і я жаданий,
Нас не здола ніяке зло!!!

* * *

Я такої любовної втіхи
Не відчув ще ні разу ніде,
А тебе покохав вже навіки –
Моє щастя з тобою іде!
Обіймаю й горнуса в цілунку
Як побачу – у серці весна,
Коли прагну любовного трунку
Обпиваюся спрагло сповна.
Ходжу потім немов очманілий
Аж співають в душі солов'ї,
Наче я трохи помолоділий...
А літа: – Забуваю свої!

* * *

Ми не ровесники з тобою,
Та щось єднає нас таки.
Можливо, з'єднані судьбою?
Аби лише не навпаки!
Мені ти вже давно запала
У душу зболену мою
І довела аж до запалу,
На тім стояв я і стою.
Як бачу милі оченята
І бровенят стрімкий розлет,
То міцно хочеться обняти
Й з тобою бути тет-а-тет.
А ти все горнешся до мене,
Так не горнувся ще ніхто,
Бо закохалась, – рідна нене,
Як не купити їй пальто?!
Хай в зиму люту зігріває,
Оберігає від застуд...
Душа від щастя аж співає,
Де б я не був, а вона тут!
Бо ти її причарувала,
В полон негадано взяла,
До серця ключик підбрала
Й до свого узамін дала.

* * *

Я у серці мелодію ношу
Про жагуче кохання своє
І уклінно у доленьки прошу
Не спалила б, хоча б, те що є.

Королева нехай і не сниться,
Ні до чого й принцеса мені, –
Лиш твоєю красою упиться б
Наяву до нестями й у сні.

Ти звучиш у душі стоголосо
І відлуння надію дає.
Хоч судьба йшла уже криво-косо –
Все змінило кохання твоє!

Жаль, давненько звернуло на осінь,
В лабіринт роздоріжжя веде,
Доленосна видніється просинь,
Що судилось – не дінеш ніде.

Зрозуміти тебе, звісно, можна
(Та й не важко мені далєбі)
Так кохати зуміє не кожна –
Щастя хто не захоче собі?!

Та не варто коней заганяти,
Мудро час ставить все на місця
Я ж дідусь, ти давно уже мати,
Хоч закохані наші серця.

Все ніколи ніхто не завбачить, –
Де чекає якийсь викрутас?
Це ж не підлість, яку не пробачить
Зовсім інший у нас іпостас!

Ми житейські екзамени склали,
Хоч в обох дійшло до прездач.
А які спільні будуть вже бали
Від грошей не залежить і дач.

Як кохання немає й поваги
Сподіватись на щастя – дарма,
Не уникнуть тоді передряги, –
Та ти ж добре це знаєш сама.

Є, погодься, задатки для щастя
Але дещо тримає мене
Та все ж віряться – вирватись вдасться
Наше лихо навіки засне!!!

* * *

Як не писать, мій янголочок любий?
Як не сказать про тебе кілька слів?
Самі собою просять слова губи,
З душі закоханої рветься піснеспів!
Мені кохання доля дарувала,
Хоча пізенько та яке зате!!!
Не знаю навіть як зачарувала,
Засіяла щось в серці золоте...
Воно в мені буяє барвінково,
Серпанком стелиться поміж усіх доріг.
На щастя я знайшов свою підкову –
Тебе жагуче покохати зміг!
І хай там що, а я живу тобою,
Хоч не рішився розірвать пуга,
Та серце любить, не даючи збою, –
Найкращі в мене саме ці літа!
Пробач, кохана, що бува, змовкаю,
Хоча думки є, ручка і папір –
Росте кохання з краю і до краю, –
Ти у мені давно живеш, – повір!

ЩОБ ВСЕ ДОБРЕ ЗБУЛОСЯ СПОВНА!

В календарі – червона дата,
Крокує восьмий день весни,
Жіноча доля – не розп’ята,
Бо шлях видніється ясний.

Без вас ніяк в житті не можна,
Мужик без жінки – сирота,
Хай трояндово квітне кожна,
Судьба чекає золота.

Не заведете ви у хащі,
Не перервете родовід,
Бо на планеті ви – найкращі!
Жінок українських любить світ.

Хоча живеться вам не просто,
Та злато й в попелі блищить,
Тож квітніть хоч по 90,
І ще й столітню стріньте мить!!!

***

Пощасливішайте хоч втричі,
Без вас – збіднілим був би світ,
Вам шле вітання весь Бердичів,
Ви – як трояндовий нам цвіт.
Без вас – не чоловіче щастя,
Без вас – нічого б не було...
Нехай задумане все вдасться,
Розквітне місто і село.
Хай відійдуть тривоги й болі,
Гроза житейська обмина,
Майте всього собі доволі,
Хай будуть гроші й ордена.
Будьте коханими й кохайте,
Потрібними усім завжди,
Ми вас підтримаємо – знайте,
Обережемо від біди...
Зі святом, наші дорогенькі,
Хай надихає вас весна,
Щоб зовсім юних і стареньких
Чекала доленька ясна!

ВАЛЕР'ЯНУ НИКОДИМОВИЧУ
ДЕМИДЕНКУ
З НАГОДИ 90-РІЧЧЯ

Сивина запорошила скроні,
В косах наче лопатиться сніг...
Проти Ваших мої літа скромні,
Та й зробити я стільки б не зміг?!
Так прожити, зійнайтесь, не просто,
За плечима – діла і діла,
Вам сьогодні уже 90,
Доля довге життя відвела.
Благородства вділила і честі,
І напрочуд всім стала ясна,
Усе склалося добре нарешті,
Але сперш натерпівся сповна.
Насьорбався сирітства гіркого,
Пастушком заробляв на хлібець,
В 10 літ не було вже нікого, –
Йди хоч прямо, а хоч навпростець...
Босоніж біг до школи охоче,
До науки тяглось хлопчення,
Відчував майбуття мов пророче,
Що наука його відчиня.
Заробив у людей пуд пшениці,
Борошенця собі намолов
Та й подався хутчій до столиці –
Вчитись далі завжди був готов.
Продав збіжжя й купив черевики –
Як же в технікум йти босоніж?!

Хоч на виріст були – завеликі,
Та кортіло іти – хоч заріж!..
Головним інженером трудився,
В паливній промисловості – ас,
Вже багато чого там добився,
Та неждано війна почалась.
Міг в тилу працювать помаленько –
У кишені була бронь ЦК,
Та хіба наш такий Демиденко?!
Розділить долю йде вояка!
Рядовим починає солдатом,
Довіряють невдовзі вже взвод...
Бойовим війну кінчив комбатом,
Бив нещадно фашистських заброд.
Отчий край сплюндрували чужинці,
Кров і сльози рікою лились...
Був готовий за рідні Чубинці
Буйну голову скласти колись...
Не забути бої ті запеклі,
Не ховався хоч за спини чужі, –
Та судилось вціліти в тім пеклі,
У державні пробитись мужі.
Офіцерський мундир – на гвіздочку,
У цивільний занурився вир...
Розслаблятися десь в холодочку
Хіба міг фронтовий командир?!
На робочу пішов семиденку –
Ну які там іще вихідні?!
Довіряли ж уже Демиденку
Всі посади тоді керівні.
Після кожної ставимо кому,
На віку їх чимало пройшло...

Дев'ять раз!!! – Голова виконкому, –
В СРСР більш таких не було!!!
Взявся проблеми розв'язувать вміло,
Виділяти зумів вузлові,
Якщо десь стопорилося діло –
Опинявся негайно в Москві!
Не посиплеться, знав, манна з неба,
У столиці мав вибити все,
Як для міста украй чогось треба,
То у жертву й своє принесе!
Людські якості ставив найвище,
Допустити не міг ніде зла,
Хоч і вітер в казні, було, свище –
Підсобить, раз людина прийшла.
«Зробиш добре – і краще вже спить...»
Це його дуже мудрі слова,
Має право собою гордиться
Поки матінка-правда жива!
Відкривав ще колись дитсадочки,
Давав людям реальне житло...
Всі були як сини йому й дочки,
З головою таким повезло.
Солодовий, ливарний відкрили...
Не злічити новацій усіх!
Час за обрій злетів швидкокрилий,
Та забути те все – просто гріх!
Тому й Ви сидите у цім залі,
Вас прийшов привітати народ,
Орден наш за заслуги чималі –
Найцінніша з усіх нагород!
Він же – перший, підкреслю відразу
У житті таке раз лиш бува,

Тож Василь Костянтинович Мазур
Вручив Вам – як міський голова!
Доленосна дорога хай рівна
Уперед собі далі веде,
Хай дружинонька Ганна Петрівна
Поруч з Вами сто років іде!!!
Зичу цього, як бачте, не сп'яну, –
Поважаю Вас глибоко я,
Ви служили взірцем Валер'яну –
Не сплямив у Полтаві ім'я...
У свята ордена і медалі
Надіває почесний дідусь,
Нехай сяють онучці Наталі,
Хай мотає, як кажуть, на вус...
Не болять хай натруджені руки
І настане щаслива пора,
Щоб взялися колись правнуки
І присвоїли титул пра-пра!!!

НА ДОБРУ ЗГАДКУ
ШАНОВНІЙ ВАЛЕНТИНІ
ВАСИЛІВНІ МЕДВЕДЕСВІЙ
З НАГОДИ 45-РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
І ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

Як воно, в корифеях ходити?!
45 в журналістиці літ!
Увійти до елітної свити,
Журналістський скорити весь світ!
Й залишитись Людиною, звісно,
Поважають брати по перу,
Як-то мовиться, нині і прісно,
За вірець особисто беру!
Не жилося колись кучеряво,
Репресована підло рідня,
Розтоптала людське влада право
Того чорного клятого дня.
Відібрали майно і оселю,
Ось цю хату, в котрій сидимо...
«Цить! Мовчати! Бо зараз пристрелю!...»
Прошипіло чекістське зле чмо.
Дідусеві натруджені руки
Закрутили безжально в сувій...
До навічної йшлося розлуки,
Ліг кістьми Милашевський Матвій.
У потилицю кулю всадили
В 38-ім йому в катівні...
Не приходять свої до могили

На молитви людські рятівні.
Бо не знають, де сховок шукати,
Втаємничено ж нищили люд,
По-злодійськи проводили страти,
Звізши жертви із різних усюд.
Що зробили з родини простої?!
В двох сестричок нема татуся,
Як же вижить Тамарі і Зої,
Лиш на Бога надія уся...
Було меншій 15 дівчині,
Скалічила вона вже давно,
Залишилася в пам'яті нині,
Літератором ж стати дано!
Її книги живуть з нами досі,
Тож гордився б донькою татусь,
Милашевська засяяла в прозі, –
Привселюдно сказати берусь.
Жаль, що успіхи вже не тривалі,
В Потойбіччя вона відійшла,
Естафета – в племінниці Валі,
Журналістські ж ладнає діла!
І в газеті, й на радіо вдало,
Обласний прикрашає журнал,
45 – це багато чи мало?
В журналістиці Ви – генерал!
Тож «заслужений» проситься просто,
Президент це присвоїть звання,
Стріньте з ним 70, 90...
Й ми щоб з Вами були того дня!
Щоб добром Ваша повнилась чаша,
Творчість хай фонтанує завжди,
Хай мережить сліди Папиш Саша

До ста років і більше сюди!
Ви до дружби охоча вдалася,
На гостину прийшли залюбки
І Доманський, і Кравченко, й Вася,
Чебаненки й Щенявська таки!..
Тож дозвольте від всіх привітати,
Побажати здоров'я й тепла,
Щоб жила як круті депутати
І трояндою вічно цвіла.
Щоб не знала більш болю утрати,
Збитим птахом не рвався політ,
Бо немає за що Вас карати,
Сина втратила в 30 лиш літ...
Сивина посріблила Вам коси,
Хіба горе когось прикраша?!
Але тут про сумне уже – досить,
Молода у Вас, знаю, душа!
Не дарма стільки ось пережито,
Плідний видно усюди Ваш шлях,
Доленосне колоситься жито
І дух творчості Ваш не зачах!
Я хвалити Вас не перестану,
Бо так совість чинити велить,
Ви такою ж зросили Оксану,
Вона з Вами в святкову цю мить.
Хоча іншу обрала стежину,
Їсть учительський хліб не дарма,
І Романів свій, каже, не кину,
Й сюди кличе житейська сурма.
Як доньці не відвідати неньку?!
Добре завжди тут є і було,
Полюбив дуже тещу рідненьку

Зять єдиний і любий Павло!
Часто-густо він рветься в походи,
Стільки фахово вже переміг!
Скільки може – нехай собі ходить,
Головне, не мина Ваш поріг!..
Хай намічене все Вам удасться,
Доленосний розвіється дим,
Внуки радують Ліза і Настя,
І Денис заодно, і Вадим.
Защобечуть нехай правнучата,
Одружити щоб встигли усіх,
Нехай доля чекає хрещата,
За що й випити з Вами не гріх!

12 червня 2012 р.

ВЕЛЬМИШАНОВНОМУ,
ДОРОГОМУ І ТАЛАНОВИТОМУ
ДРУГУ ОЛЕСЮ КОЛЯДІ
В ДЕНЬ 60 – РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ

Червень буяє довкола
Вже одинадцятий день,
Доленька в тебе не квола,
Видно, достойна пісень!
Музика ллється рікою,
Люд закликає сюди,
З громадою разом міською
Гості йдуть до Коляди!
З області є і столиці...
Творчий Бомонд тут увесь,
Браві мужі й молодиці,
Яких покликав Олесь.
Знають усі твої цикли,
Хто ще їх більше зробив?!
В душі навічно проникли,
Бо неповторний мотив!
Конкурси і фестивалі,
Мов ті трампліни береш,
Успіхи, звісно, тривалі
Є й будуть, вірю, без меж!
Рідний уславив Бердичів,
Гідні лишаєш сліди,
Хоч заслужив, мабуть, з тричі –
Де звання у Коляди?!
Думаю, всяк буде згодний,

Публіка скаже нехай:
Ти вже давно в нас – народний!!!
Музу так далі кохай!
Звісно, сказати не забуду
В день урочистий оцей –
Вік на руках носи Люду,
В неї також ювілей!
Саме вона надихає
На всі творіння твої,
Щастя дарує безкрає,
Тому в душі – солов'ї...
Іскру тобі, Богом дану,
Випало з честю нести,
Приклад Кирилу й Богдану,
Хай не попалять мости.
Є вже й невістка жадана,
Славний продовжиться рід,
Син постаріється й Яна,
Внуків вам няньчити слід!
Доля людська твоя й творча,
Видно вдалася сповна,
Хай не підточує порча,
В серці квітує весна...

11.06.09 р.

ДОРОГОМУ БРАТУ СТЬОПІ З НАГОДИ 75-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ

Така вона доля, солодка і гірка,
Розлуки і стрічі п'янять як вино.
За обрієм рідна для нас П'ятигірка,
З якої у світ розлетілись давно.

Нікому батьків не дано вибирати,
Бо це, безперечно, якраз і не тра –
Від іншого батька молодші два брати
Й улюблена наша єдина сестра.

Не можемо бути ні в чім винуваті,
Ніякими горя не змити слізьми,
Як батечка фіни скосили прокляті,
На фронті безглуздому ліг він кістьми.

Тобі невідома далека сторонка,
Краї ті суворі і досі чужі,
Хіба сповіщала тоді похоронка,
Що винні в усьому державні мужі?!

Сусідська їм муляла, бачте, земляця,
Імперії мало своєї було...
А фінському люду не гріх обізлиться,
Бо зло, як відомо, породжує зло...

Ятрьять тобі душу ті спогади й нині
У себе ввібрала все пам'ять жива,
Можливо забути хіба сиротині
Як ридма ридала матуся-вдова?!

Невтішною доленька їй удалася,
Трудилася денно і нічно вона,
Нічим підсобити не міг Маслюк Вася –
Його спопелила пекельна війна.

І ненька давненько спочила у Бозі,
Але тоді втямила твердо одне:
Вдова й сирота – мов горох при дорозі,
Хто схоче – нахабно й безжально скубне.

Свідомо не хоче ніхто дати маху,
Шукає прихильного кожен крила,
Рішилась такого ж прийняти бідолаху
І нашого батька матуся взяла.

Жили собі зразу утрьох як годиться,
Здавалось, всміхнулася доля ясна.
Уже овдовіла цвіла молодиця
Та знову нівечить судьбину війна.

Заглиблюся подумки в роки минулі,
Хоч бачити все те ніяк і не міг, –
Судилось з'явитися сестроньці Юлі –
Казковий лелека приніс на поріг.

Була «вундеркіндом» сестричка маленька,
Творила, як кажуть, незвичні дива,
Та доля судилась дитинці куценька,
Три рочки пройшло і вона – нежива.

А батько на фронті лупцює фашиста,
Кровавляться рани, смерть назирці йде...

Дорога війни не бува промениста,
Що станеться завтра не знають ніде.

Точились бої невимовно запеклі,
Хоча до смертей татусь, мабуть, і звик,
Судилося вижить йому в тому пеклі
Та доні не бачив уже фронтовик.

Усе, як то мовиться, з Божої волі,
Прийшла довгождана і мирна пора,
Батьки дочекались народження Толі,
З'явилась невдовзі іще дітвора.

Непросто на ноги усім було стати,
В колгоспі писали лишень трудодні,
Тому й не змовкали у мами верстати,
Клепала аршини вона день при дні,

Полотна і килим робила як лялі,
Замовлень було – хоч бери відбавляй,
Прославили матінку вироби вдалі –
Майстриня була на усесенький край.

Довго хліб мамин їли всі ясла,
Буханці для колгоспу пекла...
Але доля зарано погасла,
Обірвались земні тут діла...
А ти тяжко трудився скрізь, брате,

Гіркий, мабуть, шахтарський хлібець,
Життя часто у клопоти вбрате
Повертало усе нанівець.
Дочекався своєї оселі,

Персонального мав «Жигуля»...
Та діла пішли вкрай невеселі,
Підкрадалося горе здаля.
Знову спогади зрушу минулі,
Бо підставила ніжку судьба
І не стало твоєї Нінулі,
Не схолола та туга-журба.

Життя штука, як знаємо, тонка,
Обірватися може умить,
Зосталися і хлопці, й Альонка,
В їхніх душах ще й зараз щемить.

Як не є – а живі і здорові,
Так написано їм на роду,
На Поліссі не знаю як Вові
І до Віті я не попаду.

І не треба щоб хтось чиесь виїв,
Кожен вибрав дорогу свою,
Приютив дочку зоряний Київ,
Нехай буде їй там як в раю.

Хоч столиця від нас і не близько,
Молодим переваги дає,
Облаштується внук там Дениско,
Перспектива у нього вже є...

Кожен бачить по-своєму щастя,
Хоч судьбу свою не обійти,
Вийшла заміж твоя внучка Настя,
Нехай вдасться сягнути мети.

Хай стежина колись розпочата
У безодню якусь не веде,
Рід продовжать твої правнучата
І ніхто не підводить ніде.

Я у Нехворощ з радістю їду,
Бо найстарший стрічає тут брат,
Сам Всевишній послав тобі Ліду
В нагороду за біль гірких втрат.

Господиня вона справді вміла
І дружина тобі золота,
Діти Коля і Алла, й Таміла
Хочуть щоб ви доквітли до ста!!!

Ми за приклад усі тебе брали
І гордились тобою сповна,
Постаралися б ще й чинодрали,
Щоб і гроші були й ордена!

Хай судьба лиш всміхається далі
І ніколи не тьмариться світ,
Жаль, немає Володі і Галі –
Через нас шлють гарячий привіт.

І з Донбасу вітання жагуче
За дорученням в слові прийми,
Щастя буде нехай неминуче,
За що дружно й підпишемось ми...

2006 р.
Бердичів – Нехворощ.

БРАТНЄ ПОСЛАННЯ З НАГОДИ
60-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ БРАТУ
АНАТОЛІЮ

Не так воно уже й погано
Як за плечима 60,
Ще і не пізно, і не рано,
Роки ж на шиї не висять.

Хоча й усякого бувало,
З'явився у голодний рік,
Проблем в житті було навалом,
Ніхто із нас від них не втік.

Із малолітства на роботі,
Худобу у колгоспі пас,
Науку відкладав на потім –
Лиш за плечима – 8-ий клас.

В Бердичівську подався бурсу,
Механізатором в нас став,
На тракторі не збився з курсу,
Орав і сіяв, й жнивував...

Вчивсь на електрика завзято,
Тягнув, де треба, скрізь дроти...
Раділи, звісно, мама й тато,
Що син зумів чогось сягти.

Ти не сидів ні дня без діла,
Трудитися з дитинства звик,

Щоб всяка погань не галділа
Робив без зайвих заковик.

Таку вже маєш собі вдачу,
Ніяк ледачим не назвеш,
Дав Бог натуру ще й щедрячу—
Ділитися усім без меж.

Не закривавсь нічим ніколи,
Мені копійки не жалів...
Просто повинен сказать нині,
Що тобі, брате, повезло,
Вклонитись слід твоїй дружині,
Щоб бачило усе село.

Бо повозилася доволі,
Душа у неї золота,
Тому бажаю Вам і Толі
Дожить до повновісних ста!!!

Погостювати у вас раді,
Давно вважаєм за своїх,
Подяка Толі, Колі, Наді —
Їх не згадати було б гріх
Коли до вас сюди не їду
Із Яною або Дмитром,
Рад бачити невістку Ліду,
Радію хлопчикам обом.

Із дідусем Дімок у дружбі,
Хазяйнувати люблять вдвох,
На господарстві — як на службі,
Благословляє нехай Бог.

Аби вдавалося ладнати
І йшло усе щоб в акурат,
На ювілеї нас 3 брати –
І я, і ти, і Стьопа-брат.

Допоки правда є на світі
За маму нам давно сестра,
Її теплом ми всі зігріті,
Немає кращої – й не тра!

Романович із нами далі,
Всіма цікавиться завжди,
Уклін за все Володі й Галі –
До вас не заростуть сліди...

Згадати хочеться багато,
Родиноньку усю свою,
Жаль, що не з нами мама й тато –
Давно їх душі у раю.

Видно така у них судьбина –
Так рано в вічність відійти,
Хай там помоляться за сина,
Поки не спалені мости.

Щоб не чекала доля гірка,
Канчук судьби аби не сік,
Медведівка і П'ятигірка
Хай будуть з'єднані на вік.

На тім стояв я і постою,
Що краще наших не бува,

Довольний кожен братовою –
Чудова ж кожна братова.

Торочу, братці, це не зп'яну,
Мені до «лампочки» спиртне,
Дав Бог нам Ніну, Ліду, Яну
І вони з нами за одне.

На старість всім нам пощастило,
Тому гуртом не пропадем,
Допоки є «пальне й мастило» –
Навіщо нам якийсь Едем?!

Нехай лунає краще полька,
Твоя гармошка не змовка,
Без неї Толька наш – не Толька,
Це – звичка давнішня така.

Ми всі, як звісно, гармоністи,
Та ще й не п'ють Козінчуки,
Смачненько люблять лиш поїсти,
А тут є все на всі смаки!

Тому хильнемо лимонаду,
А ви – по келиху вина,
На тім закінчую тираду,
Щоб в Тольки все збулось сповна!

10.04.2007 р.

ДОРОГІЙ І ЄДИНІЙ
СЕСТРОНЬЦІ ГАЛІ З НАГОДИ
ЮВІЛЕЮ

Копова завершилася мірка –
60 вже, сестричко, тобі,
Наша рідна Мала П'ятигірка
Пам'ятає усе далєбі.

Босоногі твої ноженята
Змережили всеньке село,
Є на фото не раз там ти знята.
Хоч бідненько та добре було.

Бо старалися мама і тато,
Щоб не гірші від інших були,
Научилися в них ми багато,
Уникали дурної хули.

Усім серцем матуся любила,
Бо ти дійсно була як і тра,
І братам була люба і мила –
В цілім світі ж єдина сестра!

Була й старша, ми знаєм, сестриця,
Надзвичайно розумне дитя,
Могла б Юльця мов геній іскриться –
Обірвалось в 3 роки життя...

Тому мама тебе так плекала,
Ти для неї була над усе...
Пам'ятаю, бувало, як ткала,

Бачу, Галя цівки їй несе,
Підмітає долівку у хаті,
Розколочує глину руду...

Так мастили тоді не багаті,
Всяка глина була у ходу...
Помагала тоді й у городі,
Годувала всю живність в хліві...

Усе те й пригадати вже годі,
Хоча ми тут як свідки живі.
Не було коли часто й присісти,
Але й інше згадай в акурат –
Ми із братом іще ж гармоністи,
Повно хлопців у нас і дівчат
Краков'як дрібцювали і польку,
Вибивали чимдуж гопака...

На вечірки більш кликали Тольку,
Бо вправніша у нього рука...
Те згадати приємно нам досі,
Веселенько ж бо справді жилось,
Йшла до Люсі або до Антосі,
Чи у гості чекала когось...

Так дитинство пройшло швидкокрило,
8 класів позаду уже,
Доля швидко напнула вітрило
На незвідане місто чуже.

В медучилище наше вступила,
Вчилась в школі відмінно завжди,

До науки тягла якась сила,
Привела у Бердичів, сюди.

Проявилась на практиці вміло
У Червінській лікарні тоді,
Медсестринське освоїла діло,
Так було у роки молоді.

В колектив гармонійно влилася,
Клавдій Якович взяв під крило,
Його ж знали, хірурга, як аса,
І тобі з ним комфортно було.

Він змінив круто всю твою долю,
Вже, дивись, на подвір'ї – шалаш,
Заміж вийшла за брата, за Колю,
Та невдовзі вмирає Талаш.

Горе рве на шматки серце й душу,
Як невтішній прожити вдові?!
Пригорнула сиріточку Ксюшу,
Дзвони смутку гули в голові...

Якось треба було виживати,
На зарплату який хоровод?!
Тож не довго тривали дебати –
Чергувати ще йдеш на завод.

А Оксанку там мама гляділа
І привозила часто в село,
Все робилося спільно для діла,
Уперед життя далі вело.

Хоч гірчить, знаєш, щастя вдовине,
Та всміхнулася доля й тобі,
Бо Володя всім серденьком лине,
Крутозвиви зрівнявши в судьбі.

Як фонтан у житейськiм намулі
Він пробив горизонти ясні,
Дочекалися донечки Юлі,
Пораділи сімейній весні.

Оселились в оазі-оселі,
Що в Бердичеві дружно звели,
Закружляли вас справи веселі,
З доленосної вийшли імлі.

Вдало стежка колись розпочата
Манівцями вас не повела,
Позростали достойно дівчата,
Слава Богу, без кривди і зла.

Ксюшу заміж покликали далі,
Юля з вами ось тут зосталась,
Золотої достойна медалі,
А це вам не якийсь викрутас!

Зараз вчиться успішно в МАУПі,
І в Італії з зятем була,
Ростите онучаточок вкупі,
І ладнаєте інші діла.

Виручаєте знову і знову,
Мудрий досвід на благо усім,

Молитовно за Катю і Вову,
Як бальзам, безсумнівно, ви їм.

На Донбас до Оксанки щороку
Поспішаєте ви залюбки,
Не везете якусь їм мороку,
А гостинці смачненькі таки.

Раді, звісно, Оксанка і Саша,
І Галинка, і Льончик завжди,
Краснолуцька родинонька ваша
Приїжджає охоче сюди.

Жаль, здоров'я у Стьопа підводить,
А то теж би приїхав вітати,
Толя й Ніна знайшли до вас броди
І ми з Яною, звісно, під стать!

І до сина сказав я – ходімо,
Тьотя ж Галя у нас – золота,
Нам не можна забути це, Дімо,
На усі, що лишились, літа.

Скільки раз виручала, сестричко!
Не закрилась нічим і ніде,
Увійшло вже, було у нас, в звичку –
Як не я, бач, то Толька іде...

До інфаркту доживсь я раптово –
Розривалося серце твоє,
Скільки важило діло і слово,
Хай сторицею Бог воздає.

Замінила ти батька і неньку,
Як на сповідь до тебе іду,
Ти доглянула мамцю рідненьку,
Як могла відвертала біду.

Але як вже написано в долі,
Не здовбе і якесь долото,
Все з Господньої діється волі,
Щоб жила – було б матінці 100!

Не судилося й татові бути,
Було менше як зараз мені,
З фронтової він вибрався скрути,
А помер уже в мирному сні.

Пом'янемо на проводи, звісно,
Всю померлу родину свою,
Хай їм буде легенько й не тісно
Спочивати в небеснім раю...

А тут є Кравчуки і Святецькі,
Катя й Коля, що дружать давно...
В нас вітання хоча й не мистецькі
Та віч-на-віч сказати дано.

Данину віддаємо Людині,
На таких і тримається світ,
Побажаєм Габзовській Галині
Щоб доквітла до сотеньки літ!!!

Словоблуддя я вам тут не плещу,
Чималенько уже прояснив,

Хай Олег далі возить десь тещу
Іще більше як досі возив!
Щоб рентгени не дерлися в тіло,
В райлікарні росла зарплатня,
Щоб приємного довго кортіло,
І робота кипіла хатня...

На завершення скажу вам нині,
Щоб все добре збулося сповна,
За що випити слід по чарчині
Й неодмінно за Галю до дна!

19 квітня 2009 р.

СИНУ

Я пам'ятаю пору ту осінню,
Жовтневий п'ятий день календаря,
Не зміг відразу вірити везінню –
Що загорілась синова зоря!
Тоді здалося батьку молодому –
Жар-птицю щастя упіймать вдалось,
Мовби на крилах прилетів додому –
Мовляв, дивіться – син є, а не хтось!
Якби ж то долю міг прихильну дати,
Щоб не ламала й кидала дарма,
Аби могла радіти тільки мати,
Щоб не втирала сльози крадькома.
Але судьбина мачухою стала,
Скільки у тебе лишенька було?!
Залляла доленька за шкуру сала,
Змережила ще молоде чоло.
Але усе минулося, на щастя,
Ти зараз в мене, сину, на коні,
Багато що зробити тобі вдасться,
Нехай чекають дні тебе ясні.
Нехай лиш тішать донечки-русявки,
Дружина любить, як любити слід,
Зростають хай твої житейські ставки –
Так хочу я – твій батько Леонід!

* * *

Своїх років ніхто не витре,
Вони летять собі й летять,
Тобі сьогодні, сину Дмитре,
Вже повно-вісних 35.

Це – не багато і не мало,
А розквіт чоловічих літ,
Життя хоч кидало й ламало,
Та не спинило твій політ.

Не випадково знов і знов я
Усе описую таки,
Не забуваю Підмосков'я ,
Де познущались бандюки.

Думав, не вернешся додому,
Зчорніли обрії ясні,
Тобі дісталось молодому
І без війни як на війні.

Та, слава Богу, все владнали,
Від смерті лютої утік,
Бо не добили ті амбали,
Хай будуть прокляті по вік.

А ти стягнувсь на пів хатини,
Кімнату цю добудував,
Серденько тішать дві дитини,
Не уникаєш своїх справ.

Без сумніву сказати беруся –
Твої діла не йдуть униз,
На допомогу скрізь йде Руся
І це – приємний нам сюрприз.

Можливо все і не охоплю
У цім вітальнім посланні,
Але як «риємо» картоплю
На серці радісно мені!

Руслана, Діма, сваха Валя,
Обидві внучки тут як тут
Як із моторчиками валять,
А то я думав, що «капут»!

Хоч той город нам і не треба,
Бо шкірка вичинки не варт,
А хто не знає – хай не беба,
І це, погодьтеся, не жарт.

А головне – трудились дружно,
Старалися ми – як свої,
Хоч та робота й осоружна,
Але не зайва для сім'ї...

Так із середини і зовні
Ми одне одного визнаєм,
А ці слова не пустомовні–
Консолідований взаєм!

Тому й на щит свій їх підніму,
Маринці й Насті передам,

А зараз – привітаю Діму
Як і годиться всім батькам.

Щоб був одягнений і взутий,
Не переводились харчі,
Не мав претензій до «Славути»,
Хай служить вдень тобі й вночі.

Хай скриньки щастя будуть повні,
Жилось щоб радісно щодня,
Нехай везе на солодовні,
Солідна буде зарплатня.

Нехай кохання лиш буяє,
У люди вийде дітвора,
На світі поки ти і я є
В нас буде золота пора!

Здоров'я буде хай міцнуче,
Легенько ринуть хай літа,
Аби вітали неминуче
Коли доквітнеш аж до ста!!!

5 жовтня 2007 р.

ВНУЧЦІ МАРИНІ

Сьогодні в нас родинне свято –
Першій онучці – 10 літ
І хоч це зовсім небагато –
Бує наш родинний цвіт.

На пів дівчини тягне внука –
Як стрімко вгору час зліта!..
Гордися тим, що – Козінчучка,
Бо в нас порода – золота!

Я в спогади частенько рину,
Аналізую – що і як,
Застерегти хочу Марину –
Не сподівайся на дурняк!

Будь працьовита, добра й чесна,
Щоб твій доробок не зачах.
Буває ж манна лиш небесна
В легендах, притчах і казках.

Живемо ми в умовах ринку,
Хоч дикий в нас капіталізм,
Тому й напутствую Маринку –
Поганий в душу щоб не вліз.

Не пересилив дух наживи,
Не спокусив десь сатана...
В житті ж бувають крутозвиви,
Не завжди доленька ясна.

Ми з батьком вистраждали щастя,
Хоч в кожного воно – своє,
Комусь крупняк здобути вдасться,
А хтось радіє тим, що є.

То чи не приклад це Маринці?!
Як здоровлієш – так роби!
В біді не кидай наодинці,
Як вдарить вивертьєть судьби.

Добро сторицею вертає,
В чім пересвідчився не раз...
Чекає щастя хай безкрає
Без сліз, тривоги і образ.

Носи сережки бабці Галі –
Це ж твої перші золоті!
Будь вдячна і бабусі Валі
За все, що зроблено в житті.

Бо теж нічим ще не закрилась,
Це забувається хіба?
Хоча й підрізала їй крила
Непередбачена судьба...

Ще й правнуками розростуся,
Як може, дасть Бог, пощастить,
І ти старайся, і Настуся
Наблизить цю солодку мить.

Хоча й не варто поспішати,
Хай чинно все йде день за днем,

Діла ладнають батько й мати,
І ми щось з свого боку втнем!

Та хочеться сказати нині
В десятирічний ювілей
Іще раз внучечці Марині,
Що це усе – не для людей.

А лиш для тебе винятково,
Старайся, вчись, не підведи...
Не розійдуться діло й слово,
Уникнеш всякої біди!

Бувай нам дужа і здорова,
Сягни найвищої мети,
Знайдеться хай твоя підкова
На щастя, щоб до ста дійти!!!

25 травня 2006 р.

ВНУЧЦІ НАСТІ

Двадцять березня настало,
В Настусі перший ювілей,
Прийшло, як бачимо, чимало
Рідних і бажаних людей.

Душа від радості співає –
Найменшій внучці ж – 10 літ!
Це– наше щастячко безкрає,
Родинний в майбуття політ.

На все, як кажуть, воля Божа,
Нехай таланить і щастить,
Як добре, що на рідних схожа –
Гляньте на неї у цюмить!

Хазяйновита й щебетлива,
Як господинька– золота,
Добра в серденьку ціла злива,
Такою ж будь усі літа!

Не вчись робити все спрокволу,
Або спустивши рукави,
Закінч успішно шосту школу
І повноцінно проживи.

Достойне місце слід посісти,
Справлятись треба тут і там,
Може, проб'єшся в журналісти–
Охоче спадок свій віддам!

Ти здатна фору дати й нині
Навіть і старшим, і не раз,
В тому числі й сестрі Марині
Без викрутасів і образ.

Найперша мамі помічниця
І татка слухаєш завжди,
Ростеш, дитинко, як годиться,
Так і надалі вперед йди.

Нема проблем в тебе з харчами –
Аж за вухами лиш лящить!
Готова, кажучи між нами,
Перекусити в кожну мить.

Тож на здоров'я, внучко любя,
Тобі ж рости іще й рости,
Хай не торкнеться якась згуба,
Житейські не пали мости.

Життя ж не тільки із гламуру,
В нім мед і ложка дьогтю є,
Не май лиш доленьку похмуру,
Не тринькай щастячко своє.

І будуть успіхи тривалі,
Благословення і любов,
Бабусям, звісно, Валі й Галі
І дідусям ти – вічний зов.

І стимул жити далі й далі,
Радіть, пишатись, підсоблять...

Хай будуть ордени й медалі
Як в Брежнєва – штук зі 105!

Як бачиш, публіка не п'яна,
Тобі радіють всі як слід,
І з усіма ось тьотя Яна,
І я – дідусь твій Леонід.

Усі вітаємо сердечно,
А думка проситься одна –
Тебе привітати доречно
Приємно буде всім сповна!

20 березня 2008р.

НЕВІСТЦІ РУСЛАНІ

Приємна зараз в тебе дата –
Перша тридцятка лиш прийшла,
Далеко це – не старість клята,
Нормально йдуть твої діла.
Зробили все по комуналу,
Холодна й тепла є вода,
Удобств діждалися помалу,
Аж хата наче молода!
Зусилля, бачимо, не марні,
Старання не пройшли дарма,
Здебільшого вони тут – парні,
А де й трудилася сама.
Дмитро вдоволений тобою,
Від нього чув таке не раз,
Дана давно йому судьбою,
Живіть без сварок і образ.
Вогонь і воду, й мідні труби
Пройти судилося обом,
І хай плітки ніхто не трубить –
Здолали разом бурелом!
Ростуть дві донечки русяві,
Завжди вас тішать і мене,
Ми зігриваємось в їх сяйві
І з ними будем за одне.
Як в люди вивести удасться,
То буде всім великий плюс,
Не підведуть Марина й Настя,
Що напропорчити й берусь.
І, звісно, нам тебе послану,

Підтримувати присягнув,
Хай знають – Козінчук Руслану
Не дам так скривдити комусь!
Та головне – будь нам здорова,
Хай справжнє щастя полонить,
Щоб мама Валя й тато Вова
Могли радіти кожну мить.
Хай будуть успіхи тривалі,
Достаток двір не обмине,
В вас добре буде мамі Галі,
Не забували щоб мене,
Тож всі вітаєм тебе дружно,
Прийде пора хай золота,
Аби ходила струнко й пружно
До повновісних своїх ста!!!

22 жовтня 2007р.

...І Я
ПРОРОСТУ
ЗЕЛЕНЛИСТОМ...

* * *

Літа, літа – куди ви ділись?
Чи заховались край села?
Чи, наче зуби, просто з'їлись?
Чи доля вас десь завела?..

Зринає в пам'яті далека
Дитинства босого пора,
Частенько в дім влітав лелека –
Росла грибами дітвора!

Лягали впокiт на підлозі
Благеньке тягнучи рядно,
Щось інше дaть батьки не в змозі –
Життя всмоктало їх на дно.

Якась драненька одежина
І шкарбани на трьох одні...
Тяглася бідності стежина
Крізь ті далекі наші дні.

ПАМ'ЯТІ МАТЕРІ СТЕПАНИДИ
ОЛЕКСІЇВНИ КОЗИНЧУК
(30-РІЧЧЯ)

Удари долі слід тримати,
Інакше може бути вже хіба?
Пішла у Вічність рідна наша мати,
Невідворотно вдарила судьба.
А ще ж була не дуже і старенька,
Іще ж могла не згаснути зоря...
Світила б нам і досі мила ненька,
Але прийшла на той світ йти пора.
Спрацьовані і вмілі склала руки,
Навіки змовкли люблячі уста,
Ридали ридма діти і онуки,
Спочила в Бозі мама золота.
Не вірилось, що доля обірветься,
Що упаде, мов птаха на льоту,
Що більш ніколи вже не озоветься,
Не зігріватиме в житейську нас сльоту...
У сні приходять довгими ночами,
Здається досі – матінка жива,
Та 30 літ немає її з нами,
Мені було тоді лиш двадцять два.
Лиш розправляв ще незміцнілі крила
І так хотів ще ж Вашого тепла...
Та смерть проклята раптом Вас накрила,
Зненацька рано доля відцвіла.
Вже не почути меншому синочку,
Мовляв, приїдь, у вихідний приходь...

...І Я ПРОРОСТУ ЗЕЛЕНЛИСТОМ...

Бо вже забрав навіки Вас Господь.
Немає з ким нам помисли звіряти,
Порозмислять про те, що не збулось,
Все може тільки зрозуміти мати,
Лише вона, а не сторонній хтось...
Щебечуть, звісно, наші онучата,
Багато що здійснити нам дано,
Стежина Вами, мамо, розпочата
Веде до щастя нас усіх давно.
Переплелися спогади й сучасне,
Нам берегиню не забудь свою,
Пам'ять про Вас ніколи не загасне,
Спокійно спіть в небесному раю...

5 грудня 2004 р.

ПАМ'ЯТІ ВЧИТЕЛЬКИ
ЄВДОКІЇ МАТВІЙЧУК

На клич журби злетілись журавлята,
Аби журавку поховать свою,
А смерть святкує перемогу клята,
Здобуту у нерівному бою.
Поклала в домовину сивочолу неньку
І вже пірує на чужих кістках.
Ми не зуміли вберегти стареньку –
Навіки хай зостанеться в серцях.
Пройшла вона усі житейські грози,
Загартували голод і війна,
І щастя знала, і гіркучі сльози...
Чогось потроху, а чогось сповна.
Усе і всі Вас знали тут довкола,
Бо Ви ж учили стільки поколінь!
У Вас була життєва справжня школа,
Де не вжились ні нещастю, ні ліню...
Між нас наука Ваша досі діє,
Хоч ми давно самі уже батьки...
Жаль, що зів'яли, мамо Євдокіє,
Що так все вийшло наче навпаки.
Не знали ж ми, що доля обірветься,
Що доленосний вдарить так канчук,
Що друга матінка вже більш не озоветься,
Хоч як покличе Льоня Козінчук...
Востаннє бачу ці знайомі риси,
До болю близькі ви ж мені були
І Майї, Толі, Колі і Борису...
Чому до ста Ви нам не доцвіли?!

А хто ж тепер відчинить сину двері?
Він же як палець був у Вас один, –
Туманять очі сльози он Валері –
Осиротів навіки Ваш єдиний син...
Були Ви завжди у якомусь русі,
Хоч не рубали прямо з-за плеча...
Вже не пригорнеться ніколи до бабусі
Любиме й миле ваше онуча.
Не надійде в столицю уже звістка,
Мовляв, свекруха їде гостювать, –
І не зустрине більше Вас невістка –
Всім доведеться тільки горювать.
Нас об'єднала ця подія гірка,
Не даром квилить сумно чорний крук,
Два роки, як ридала П'ятигірка,
Бо тут лежав так Коля наш Іщук.
Судилось класу знов зазнати болю,
Невідворотно б'є по нас судьба, –
Навіщо класовода забираєш? Колю?
Від цього що – полегшає хіба?!
Хто відповість? Удари слід тримати,
Хоч смертоносна звузилась петля...
Хай спить спокійно вчителька і мати,
Хай пухом стане наша їй земля...

ПАМ'ЯТІ ХРЕЩЕНОЇ КОВТОНЮК
НАДІЇ ТЕРЕНТІЇВНИ

Звечора хліб розчинила
В давній селянській діжі,
Думала матінка мила:
Їстимуть рідні й чужі.
Звикла усіх пригощати
Тих, хто в оселю зайде,
Ділилася й крихтою мати,
Не крилась нічим і ніде.
Так ще батьки приучили.
Мудра селянська душа
Скільки вже вистачить сили
Творити добро поспіша.
Мала не задрісне око,
Не сходили з рук мозолі,
Старенька жила одиноко,
Діти ж давно не малі.
Розбіглись у пошуках щастя,
Навідать могли не щодня,
Коли і кому як удасться,
Її не минала рідня...
Вдосвіта вийшла по дрова –
Вогонь у печі розпалить,
Видно, була нездорова,
Впала з порогу в ту мить.
Зносилося, мабуть, серденько,
Спинилось навіки тоді...
Вибачте, люба нам ненько,
Як же зарадить біді?!

Що нам лишилось робити?
Сльози втирать крадькома,
Горем невтішним убиті,
Мами вже більше нема.
Не вийде уже за ворота
Дітей і онуків стрічать.
Ніяк не воскреснути плоті,
Коли видно смерті печать...
Тісто в діжі розчинила,
Думала, вийде хлібець,
Жаль, полишила тут сила,
Доля звела нанівець.
Хліб Ваш нам символом буде,
Хоч не вернем звідтіля –
Повік Вас ніхто не забуде,
Стане хай пухом земля...

ГАРМОНІСТА СІЛЬСЬКОГО ХОВАЛИ...

Пам'яті брата Анатолія Козінчука

Гармоніста сільського ховали,
Сумувало усеньке село,
Смертоносні ж бувають навали,
На той світ це його завело.
Не лежав ще ж, чекаючи смерті,
Був, як кажуть, щодня на ходу,
Руки мав він мозолисто-стерті...
Я до того, шановні веду,
Що ще міг би довгенько прожити,
Потихеньку ладнати діла,
Та з життям уже, бачите, квити,
Земна доля його відцвіла.
Не торкнеться вже більше гармошки,
Не зіграє нам вальс, краков'як...
Не розтягне міха анітрошки,
Гармоніст, жаль, навіки заляк.
Не візьме кучеряво акорду,
Односельцям не втне гопака...
Не показував вдачу він горду,
Казав людям: «Бувайте! Пока...»
На весілля ішов, іменини,
На малі і великі свята...
Гармоністом таким був єдиний,
Була в нього натура проста.
Мав ще й деякий дар ясновидця,

Тож підказував як, що робить,
Але це вже йому не згодиться,
Бо фатальна підкралася мить.
Склав зненацька натруджені руки,
Не тиснути вже їм на бази...
Заридали усі від розлуки, –
Не воскресне, хоч вік голоси.
Вшанували, спасибі, доволі,
Обіжались не буде на вас,
Не забули останньої волі –
Прозвучав йому «Київський вальс».
І гармошку поклали в могилу,
Так робили ж іздавна колись...
А хто знав цю людину нам милу –
Пом'яни, як і слід, помолись.
Нам з покійними разом не сісти,
Поріділа, на жаль, вже сім'я,
Нас з брати було гармоністи,
А зостався один лишень я.
І сестричка іще сивочола,
Що батьків замінила давно,
Звісно, в кожного є своя доля,
Буде так, як Всевишнім дано.
Забувати померлих не гоже,
Я на тому стояв і стою, -
Їхні душі прийми, милий Боже,
На спочинок у вічнім раю.

ПАМ'ЯТІ ВІКТОРА КОРЖУКА

Що не кажи, зарадить горю – годі,
Покликала вже вічності сурма...
Роздавсь дзвінок від Кравченка Володі,
Він сповістив, що Коржука нема.
Лежить смиренно. Голосу не чути,
Навіки змовкли люблячі уста.
Не треба вже ні меду, ні отрути,
Так обірвалась доля непроста.
А ще ж діла зринали стрімко вгору,
Ще ж видавати планував книжки...
Та смерть закрила очі фотокошу,
Все повернула раптом навпаки.
Належне місце він зумів посісти,
Але безжально вдарила судьба.
Так втратили колегу журналісти,
Його замінить хтось у нас хіба?!
В усіх візьме колись Всевишній душу,
Вже порідів наш журналістський стрій,
Ховаємо, як бачите, Вітюшу,
Для нас він був і зостається свій.
А хто на черзі – не дано нам знати,
Йдуть у могилу молоде й старе,
Кому життя подарувала мати,
Той неодмінно, з часом, і помре.
Хто смертоносну підіслав заразу?
Ніхто не скаже, горе ж бо – німе,
Зів'яв наш друг так рано і відразу,
У рай його нехай Господь візьме...
Скуштуємо ми колива й гороху,

Цим чорним опечалені всі днем,
За душу праведну ще вип'ємо потроху
І, як годиться, тихо пом'янем...
Як жити Лені і Наташі у печалі?
Як їм житейську розігнать сльоту?..
Не буде чоловіка й батька далі –
Упав, як птах, підбитий на льоту.
Доводиться підводити всім ризику,
Коржук не повернеться звідтіля,
Не подарує іграшку Дениску,
Не пригорне і друге вже маля.
Уже ніколи тіло не воскресне,
Душа іде за потойбічний міст...
Нехай чекає Царствіє Небесне,
Спокійно спить наш друг і журналіст...

***

Забастувало – зносилося? – серденько,
У Вічність пора вже хіба?
Згасаю уже я тихенько?
Попереду сум і журба?

Пора вже в останню дорогу?
Чи інша, земна, ще є суть?
Що скажу, представившись, Богу,
На цвинтар коли віднесуть?

І я проросту зеленлистом,
Барвінком до ніг припаду...
Наснюся тобі променисто,
Можливо, у райськім саду...

Хай там накує віща птаха
Тут більше тобі ніж мені,
Судилась така, мабуть, плаха,
Не треба таку тобі – ні!

2009 р.

ВІД СИНА

*Прости, батьку...
Довічно пам'ятатиму
твої руки і серце...*

Син Дмитро

Як тяжко без тебе, до болю,
На білому світі прожити.
Ненавиджу іноді долю,
Що нас розлучила в цю мить.

Покинув дружину кохану
Й сестричку рідненьку свою.
Залишив відкриту цю рану,
Яку не загоїть життю.

Внучки уже не радіють,
Лиш чути один тільки плач.
Забрав в них дідулечку Льоню
Жорстокий смертельний палач.

До мене ти вже не подзвониш,
Не скажеш сестричці: – болить, –
І милу свою не пригорнеш,
Скінчилося все в одну мить.

Уже не попросиш Руслану,
Щоб зміряла тобі тиск,
Мене не питаєш про маму,
Разом не подивимось диск.

Не зайде до тебе вже Зірка,
Щоб одяг її оцінив,
Уже не прийде Алінка,
За хлопчиків, щоб порадив.

І до сестриченьки Галі
Ніколи ти вже не зайдеш,
Без тебе як жити нам далі?
За тобою всі тужим без меж.

Привіту не буде Оксанці,
Не спитає і Юля про все.
А теща Галина уранці
Борщу тобі не принесе.

Ніколи не скажеш: – сестричко,
Серденько в мене болить. –
Не витримало і зупинилось
В таку для нас тяжкую мить.

Зустрів ти вже маму і тата,
А також своїх двох братів.
Забрала усіх смерть ця клята.
Ти у далі небесні злетів.

А я на могилі поплачу,
За тебе у Бога прошу,
Щоб душу твою не покинув,
Щоб жив ти у вічнім раю.

Дмитро Козінчук
27.01.2014 р.

ЗМІСТ

Добром зігріте серце	3
----------------------------	---

У ВИШИТІ ВДИВЛЯЮСЯ ВОЛОШКИ

Коріння	7
Вишиванка	8
Вчителям	10
Знов П'ятигірська	11
скликала школа... ..	11
Древня древлянська столиця	17
Дениші	24
Радіотаксі – 062	26
Братам Кличкам	28
Другу Шавкату	29
«Калинонька»	30
Комп'ютер	31
Порцелянове диво	32
Професія кондитера	33
«Усяке в космосі буває...»	35

ТРИМАЙМО СТЯГ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Тримаймо стяг	39
Незалежності!	39
Пам'яті	42
В'ячеслава Чорновола	42
Схаменіться!	44
Слово до виборця	45
До Дня Незалежності України	47

Зась!	49
Голодна смерть	51
«Роки й події – далеченько...»	54
«Така вона, доля, солодка і гірка...»	55

НЕХАЙ ВІЙНА НІДЕ НЕ ГРЯНЕ

Я – син фронтовика	59
Пам'яті підпільника Володимира Завадського	62
Роздуми ветерана Ястремського	64
Нехай війна ніде не гряне	67
Живіть й за мене...	73
Їх 28 в «чорному тюльпані»...	76
«... Криваві рани... рівні й рвані...»	80
«Багато літ заохлені гармати...»	82
Браттям по слову й перу	84
Друзям-журналістам з нагоди професійного свята	86
Колективу міськрайонної газети «Земля Бердичівська» з нагоди 80-річчя заснування	87
Обласному телебаченню – 10!	93
«Вже вкотре свято відзначаю...»	97
«Червень розправив лиш крила...»	99
До ювілею обласного радіо...»	101
«Сказати хочеться багато...»	103
«У переддень Нового року...»	106
Я у серці мелодію ношу	107
«Пробач мені, пробач за приставання...» ..	109
«Кохання я приховувать не можу...»	110
«Може, я не закоханий...»	111
«Твої вуста в моїх вустах...»	112

«У тебе очі – як те небо...».....	113
«Я такої любовної втіхи...».....	114
«Ми не ровесники з тобою...».....	115
«Я у серці мелодію ношу.....	116
«Як не писать, мій янголочок любий...».	118
Щоб все добре збулося сповна!.....	119
«Пощасливішайте хоч втричі...».....	120
Валер'яну Никодимовичу Демиденку з нагоди 90-річчя.....	121
На добру згадку шановній Валентині Василівні Медведевій з нагоди 45-річчя творчої діяльності і дня народження.....	125
Вельмишановному, дорогому і талановитому другу Олесю Коляді в день 60 – річного ювілею.....	129
Дорогому брату Стьопі з нагоди 75-річного ювілею.....	131
Братнє послання з нагоди 60-річного ювілею брату Анатолію.....	136
Дорогій і єдиній сестроньці Галі з нагоди ювілею.....	140
Сину.....	147
«Своїх років ніхто не витре...».....	148
Внучці Марині.....	151
Внучці Насті.....	154
Невістці Руслані.....	157

...І Я ПРОРОСТУ ЗЕЛЕНЛИСТОМ...

«Літа, літа – куди ви ділись...».....	161
Пам'яті матері Степаниди Олексіївни Козінчук (30-річчя).....	162

Пам'яті вчительки Євдокії Матвійчук ..	164
Пам'яті хрещеної Ковтонюк Надії	
Терентіївни	166
Гармоніста сільського ховали... ..	168
Пам'яті Віктора Коржука	170
«Забастувало – зносилося? – серденько...»	172
Від сина	173

Літературно-художнє видання

Леонід КОЗИНЧУК

**...І Я ПРОРОСТУ
ЗЕЛЕНЛИСТОМ...**

*Підбір матеріалів
і видавець книги – Яна Студзінська*

Художнє оформлення – Людмили Бондар

Підписано до друку 20.03.2014 р.
Формат 70x90/32. Гарнітура Times New Roman.
Тир. 70. Зам. № 2839.

Віддруковано в ПП «Рута».

10014, Україна, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 17 а,
тел. (0412) 47-48-24

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК №364 від 14.01.2010

E-mail: ruta_bond@ukr.net